

ที่ระลึก

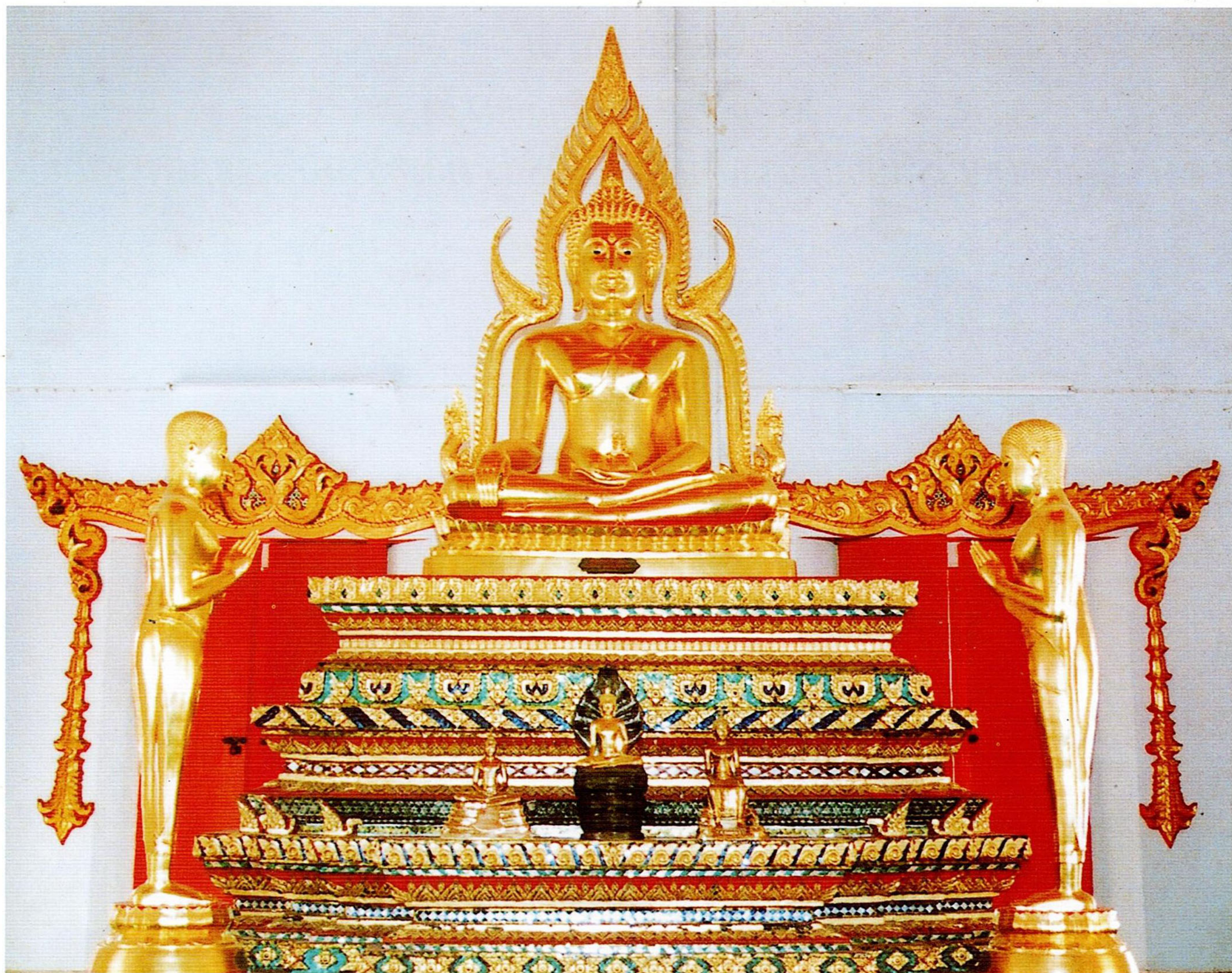
งานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต

วัดราษฎร์ประคองธรรม

ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ถึง ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

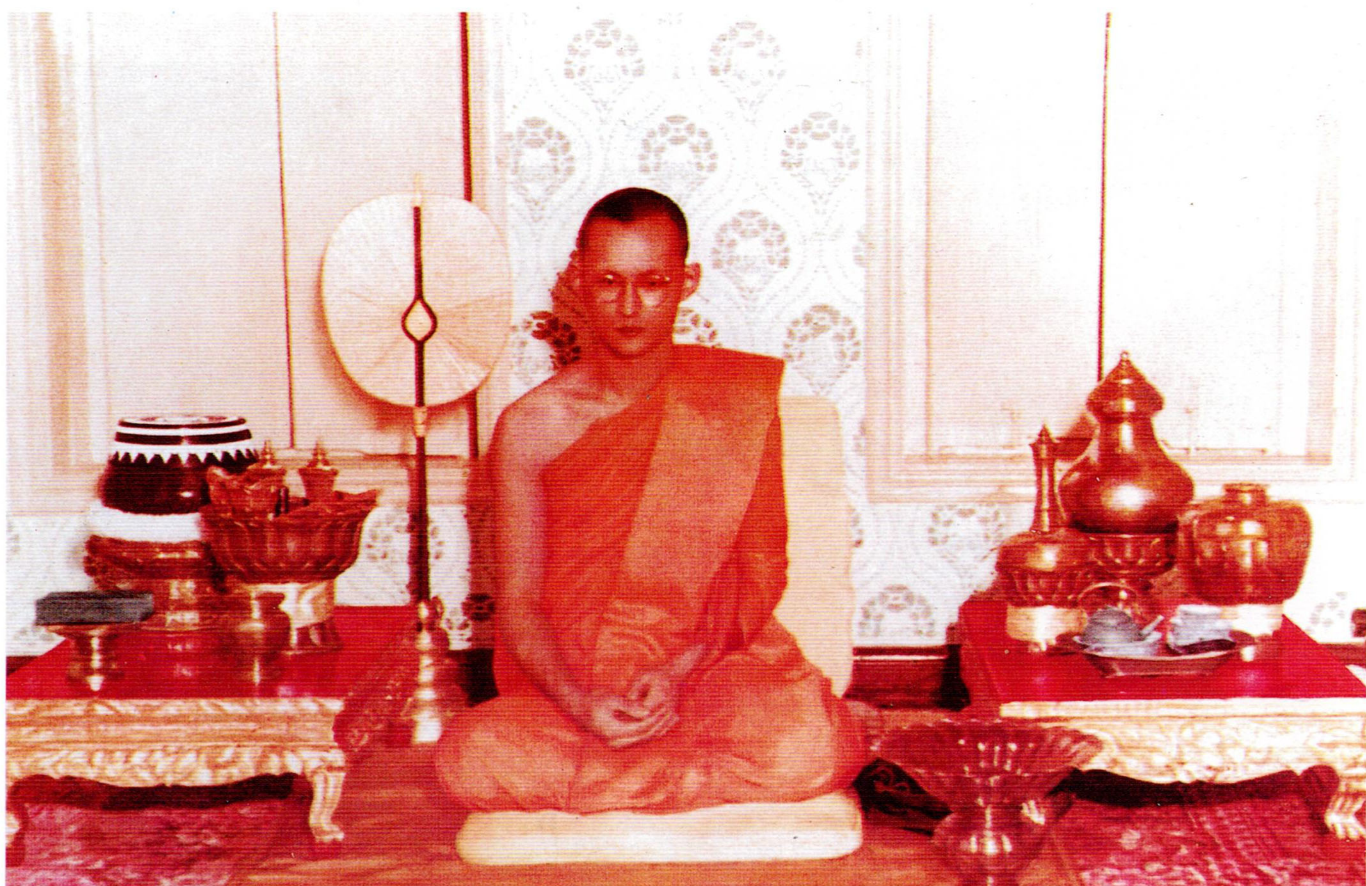

พระประธานในอุโบสถ

ประมวลภาพ
วัตถุมงคลศักดิ์สิทธิ์ของวัด
และพระผู้สร้างคุณประโยชน์ที่ชาวบ้านวัดราษฎร์ประคองธรรมให้ความเคารพนับถือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๙ เมื่อครั้งทรงผนวช

พระเดชพระคุณ
ท่านเจ้าคุณพระธรรมกิตติมุนี

เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี
ประธานที่ปรึกษาฝ่ายสงฆ์

พระเดชพระคุณ
ท่านเจ้าคุณพระราชนันทมุนี

รองเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี
ประธานจัดงานฝ่ายสงฆ์

พระครูธรรมธรวิทยา มหาวีโร

เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ประคองธรรม

ต.เสาธงหิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี

หลวงพ่อพระนอน

วัดราษฎร์ประคองธรรม

ต.เสาธงหิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี

คาถาบูชาหลวงพ่อพระนอน

ตั้งนะโม ๓ จบ

อะหัง พุทธะเสยยัง สิระสา นะมามิ
ทุติยัมปิ อะหัง พุทธะเสยยัง สิระสา นะมามิ
ตะติยัมปิ อะหัง พุทธะเสยยัง สิระสา นะมามิ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ มะหาเตโช เจวะ มะหาปัญโญ
จะ มะหาลาโภ จะ มะหายะโส จะ ภะวันตุ เม ฯ

ข้าพเจ้า	ประนม	ก้มศรีษะ
กราบคุณพระ	เสยยะ	อดิสัย
ยึดพระคุณ	เป็นที่พึ่ง	หนึ่งในใจ
ขอปวงภัย	หมู่มาร	อย่าราญรอน
ขอกุศล	ผลบุญ	ดลสวัสดิ์
พูนพิพัฒน์	ตัดร้าย	มลายสูญ
เจริญศักดิ์	เจริญศรี	ทวีคุณ
เจริญบุญ	เจริญสุข	ทุกประการ

ประมวลภาพ
การสร้างวัตถุมงคลสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของวัด
และการจัดเตรียมงานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต

Panasonic

ประมวลภาพ
พิธีอุปสมบทหมู่เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่
พระบาทสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
เนื่องในวโรกาสครบ ๗๒ พรรษา
ณ พัทธสีมา วัดราษฎร์ประคองธรรม ต.เสาธงหิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี
วันที่ ๓ - ๔ เมษายน ๒๕๔๗

เครื่องบวช

1/4 เม.ย. 47
เชิญร่วมงาน บรรพชา อุปสมบท บวชเนกขัมมะ และปฏิบัติธรรม
เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แด่สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระชนมายุครบ 6 รอบ
วัดราษฎร์ประคองธรรม
1 เวลา 14.00 น. บวชเนกขัมมะรับศีล
2 เวลา 10.00 น. เจริญพุทธมนต์ฉลองพระ
3 เวลา 15.00 น. โกนผมนาค
4 เวลา 08.30 น. นำนาคเข้าอุปสมบท
คณะกรรมการวัด ร่วมกับ อบต. เสาธงหิน จัดงาน ติดต่อสอบถาม T. 02-5951456, 01-8431994

พระฤาษี

คำบูชาครู

นะโม นมัสสะการิยะ มุนิวะระ วะจะนัง สักการะ วันทานังมุนินโท พรหมมะสะ
นัง เทวะสะนัง มนุสสาสาสะนัง โลกา สาธุ สาธุ อะนุโมทะทันติ มะหาลาโภ ภะวันตุ เม.

คำปรารภ

การจัดงานมหกรรมผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิตพระอุโบสถวัดราษฎร์ประคองธรรมในครั้งนี้ ได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งจากทั้งคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี อำเภอบางใหญ่ และใกล้เคียง จากสาธุชนทั้งหลายเริ่มตั้งแต่ การร่วมประชุมระหว่างคณะสงฆ์ และชาวบ้านวัดราษฎร์ประคองธรรม กำนัน ผู้ใหญ่ข้าราชการ พ่อค้าประชาชน ทุกสาขาอาชีพ เพื่อจัดวางแผนงานขั้นตอนการปฏิบัติงานตลอดจนถึงการจัดแบ่งหน้าที่ ในการทำงานของแต่ละแผนก รวมถึงการประเมินผลจากการจัดงานครั้งนี้

ในส่วนคณะสงฆ์ได้จัดแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงานในส่วนการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ และแผนกศาสนพิธี และแผนกอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากมาย

ในส่วนของคฤหัสถ์นั้น จัดเป็น ๒ ส่วนด้วยกันคือ

๑. ฝ่ายอุปถัมภ์นั้น กล่าวคือทานบดีที่ช่วยสนับสนุนทางทุนทรัพย์ โดยรับเป็นเจ้าภาพหวายลูกนิมิตบ้าง เป็นเจ้าภาพ ธูป เทียน ทอง ดอกไม้บ้าง เป็นเจ้าภาพอาหารหวานคาว และเครื่องดื่มบ้าง และเป็นเจ้าภาพเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ในการพิธีการปิดทองฝังลูกนิมิต

๒. ฝ่ายขวนขวายในการปฏิบัติหน้าที่ที่ประจำแผนกต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่การเขียนป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทั้งนำไปติดตั้งในสถานที่ต่าง ๆ จนถึงการปรับพื้นที่สร้างโรงพิธี เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแผนกต่าง ๆ เช่น แผนกจัดและบริการธูป เทียน ทอง ดอกไม้ เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่จัดหา และต้อนรับผ้าป่าสามัคคี เจ้าหน้าที่แผนกเลี้ยงอาหาร และเครื่องดื่ม เจ้าหน้าที่จัดคิวรถ รับฝากรถ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เข้ามาร่วมบำเพ็ญกุศล เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เพื่อความสงบเรียบร้อยภายในงานผูกพัทธสีมา เจ้าหน้าที่บริการ น้ำ ไฟ รักษาความสะอาด ห้องน้ำ ห้องสุขา เจ้าหน้าที่แผนกร้านค้า

เจ้าหน้าที่ทุกท่านทุกแผนกดังกล่าวมานี้ เป็นผู้น่าอนุโมทนาสาธุการอย่างสูง และที่สำคัญที่สุดก็ คือ คณะผู้จัดทำหนังสือ “อนุสรณ์งานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิต” ที่จะต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาด้วยปัญญา ความรู้ความสามารถอย่างพิถีพิถันในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล และจัดพิมพ์ด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ จัดเข้าเล่มจนสมบูรณ์

ท้ายที่สุดนี้ขออานุภาพแห่งบุญกุศลที่ทุกคนได้ตั้งใจปฏิบัติงาน เพื่อให้งานดำเนินไปโดยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จงดลบันดาลอภิบาลคุ้มครอง พิทักษ์รักษาทุกท่านตราบกาลนิรันดร

(พระครูธรรมธรวิทยา)

เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ประคองธรรม

กำหนดการ
พิธีเปิดงานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต

อุโบสถวัดราษฎร์ประคองธรรม
ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

วันศุกร์ที่ ๔ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๓๐ น.

- ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- สมาทานศีล
- ประธานจัดงานฝ่ายฆราวาสถวายรายงานต่อประธานพิธี
- ประธานพิธีกล่าวอนุโมทนาตอบ
- เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ประคองธรรม ถวายของที่ระลึกแด่ประธานพิธี
- คณะกรรมการจัดงานถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์
- พระสงฆ์อนุโมทนา
- ประธานพิธีตัดริบบิ้นปล่อยป้ายสัญลักษณ์ เปิดงานปิดทองฝังลูกนิมิต
- พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา
- กรรมการอุปถัมภ์ปล่อยลูกโป่งพร้อมกัน
- ประธานพิธีเข้าสู่อุโบสถจุดธูปเทียนบูชาพระประธาน
- เปิดผ้าคลุมลูกนิมิตปิดทองลูกนิมิตเป็นปฐมฤกษ์
- คณะสงฆ์ ข้าราชการ กรรมการอุปถัมภ์ ท่านผู้มีเกียรติ คณะกรรมการจัดงานทุกฝ่าย ปิดทองลูกนิมิตพร้อมกัน

รายนามพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

เปิดงาน - ฉันเพล

วัดราษฎร์ประคองธรรม

ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๐.๓๐ น.

๑.	พระธรรมวโรดม	วัดเบญจมบพิตรดุสิตวราราม	กรุงเทพฯ
๒.	พระวิสุทธาธิบดี	วัดสุทัศนเทพวราราม	”
๓.	พระพรหมเมธี	วัดเทพศิรินทราวาส	”
๔.	พระพรหมเวที	วัดไตรมิตรวิทยา	”
๕.	พระพรหมวชิรญาน	วัดยานนาวา	”
๖.	พระธรรมธีรราชมหามุนี	วัดปากน้ำ	”
๗.	พระธรรมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	”
๘.	พระธรรมสิทธิเวที	วัดสระเกศ	”
๙.	พระธรรมกิตติเมธี	วัดสัมพันธวงศาราม	”
๑๐.	พระธรรมวรเมธี	วัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม	”
๑๑.	พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	”
๑๒.	พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	”
๑๓.	พระเทพคุณาภรณ์	วัดสังเวชวิศยาราม	”
๑๔.	พระเทพรัตนสุธี	วัดปทุมคงคา	”
๑๕.	พระเทพสมุทรโมลี	วัดเพชรสมุทรวรวิหาร	สมุทรสงคราม
๑๖.	พระราชนันทมุนี	วัดละหาร	นนทบุรี
๑๗.	พระวิสุทธิธีรพงศ์	วัดพิชยญาติการาม	กรุงเทพ ฯ
๑๘.	พระรัตนเมธี	วัดชนะสงคราม	”
๑๙.	พระปริยัติกิจวิธาน	วัดโสธรวราราม	ฉะเชิงเทรา

รายนามประธานตัดหวายลูกนิมิต

ท่านเจ้าประคุณ สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานตัดหวายลูกนิมิตลูกเอก

ลูกเอก

คุณรุ่งโรจน์ อนันต์นุกูล
คุณชโย - ม.ล.ทิชาชม ภูนาถภัทรสิน

คุณมุทิตา ธรรมรัตนพฤกษ์
คุณแม่เวก - คุณแม่แหวน แก่นเรือน

คุณกรอนงค์ - คุณอรุณ วนะไชยเกียรติ
คุณเง็กหลี แซ่ซึง และบุตรธิดา

คุณไชยันต์ - คุณศันสนีย์ วนะไชยเกียรติ
คุณวิชิต - คุณจำรัส เข็มใหญ่

ตระกูลบัญญัติทัศไนย ตระกูลวงศ์ภัทรชน ตระกูลสิรโชติเสถียร ตระกูลเจนใจ

๒. คุณมาลี เพชรจินดา

๓. คุณแม่ทองสุข สุขโต

๔. คุณพ่อสมนึก เขียวมีส่วน และบุตร - ธิดา

๕. คณะศิษย์เจ้าแม่กิมบ่อเนี้ย

๖. พ.ญ.สนิท - คุณวรรณพร ชูแสงกุล - หมอสำเนาว์ สุขโต

๗. คุณกาญจน์ธาตา วาระพิลา - พ.ต.อ.นิกร เข็มทอง

๘. คุณวันชัย - คุณสิริเพ็ญ ชัยสวัสดิ์ และครอบครัว

๙. ครอบครัวทองเปี่ยม

พระบรมราชโองการ

ประกาศพระราชทานวิสุงคามสีมา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า มีวัดที่สมควรจะได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เพื่อสงฆ์ที่สำนักอยู่จะได้มีอุโบสถสังฆกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484 จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้วัดที่มีชื่อในบัญชีท้ายประกาศนี้ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาตามเขตที่กำหนดไว้ในบัญชีนั้น และให้คณะกรรมการอำเภอท้องที่ปักหมายเขตที่ให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้

ประกาศ ณ วันที่ 31 มกราคม 2505 เป็นปีที่ 17 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ถ. กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี

บัญชีรายชื่อวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

งวดที่ 1 ประจำปี 2505

ที่	ชื่อวัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กำหนดเขต กว้าง,ยาว/เมตร		หมายเหตุ
47	ราษฎร์ประคองธรรม	เสาธงหิน	บางใหญ่	นนทบุรี	25	40	

สำเนาถูกต้อง
(นายมานะ มโนรมย์)
ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนาสถาน

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 79 ตอนที่ 14
ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2505

๒๒

ที่ พิเศษ/๒๕๔๗

วัดราษฎร์ประคองธรรม ต.เสาธงหิน
อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

เรื่อง ขออนุญาตจัดงานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต

กราบเรียน เจ้าคณะภาค ๑ ผ่านเจ้าคณะตามลำดับชั้น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา
๒. โครงการจัดงานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต ๑ ชุด

ด้วยวัดราษฎร์ประคองธรรม ได้ก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่ขึ้น มีลักษณะทรงไทย หลังคาลด ๓ ชั้น มุงด้วยกระเบื้องเคลือบ ก่ออิฐถือปูน มีลวดลายปูนปั้น ติดกระจก ทาสีทอง กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สำเร็จเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และเพื่อให้อุโบสถนี้ใช้เป็นที่ทำสังฆกรรมได้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยทุกประการ ทางวัดจึงได้กำหนดจัดงานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิตขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะสงฆ์ เจ้าคณะพระสังฆาธิการชั้นผู้ใหญ่ ตลอดจนคณะกรรมการวัด ข้าราชการ และญาติโยมชาววัดราษฎร์ประคองธรรม ซึ่งมีการประชุมปรึกษางานและแบ่งหน้าที่ในการทำงานกัน อีกทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ขึ้น เพื่อวางแผนในการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยเริ่มตั้งแต่ วันที่ ๗-๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๘ รวม ๙ วัน ๙ คืน

ในการนี้ ได้แนบรายละเอียดในการจัดงาน ตามโครงการจัดงานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิตของวัดราษฎร์ประคองธรรม ถวายมาพร้อมหนังสือนี้ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจัดงานดังกล่าว.

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูธรรมธรวิทย์

(พระครูธรรมธรวิทยา มหาวีโร)
เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ประคองธรรม

ความเห็นเจ้าคณะตำบลเสาธงหิน เห็นสมควรอนุญาต

(พระครูศรีกิตติวรากร)

เจ้าคณะตำบลเสาธงหิน

๓๐ / พ.ย. / ๒๕๔๗

ความเห็นเจ้าคณะอำเภอบางใหญ่ เห็นสมควร

(พระครูนนทประภากร)

เจ้าคณะอำเภอบางใหญ่

30 / พ.ย. / 47

ความเห็นเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี สมควรอนุญาต

(พระธรรมกิตติมุนี)

เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี

2 / ธ.ค. / 47

ความเห็นเจ้าคณะภาค ๑ อนุญาตให้จัดตั้งสำนักสงฆ์ตามความประสงค์

(พระธรรมโมลี)

เจ้าคณะภาค ๑

๕ / ธ.ค. / ๔๗

ประวัติวัดราษฎร์ประคองธรรม

นนทบุรีศรีเกษตร คือคำที่ใช้ขนานนามจังหวัดนนทบุรี เกิดจากสาเหตุที่จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางพื้นที่ของจังหวัด ประกอบไปด้วยที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม และมีศักยภาพในการผลิตพืชสวน ผัก ผลไม้ อันเลื่องลือนามได้แก่ กระท้อน มะพร้าว ส้มโอ มังคุด กล้วย โดยเฉพาะทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีรสชาติดีที่สุดและอร่อยที่สุด

ในอดีตจังหวัดนนทบุรีมีชื่อเรียกว่า **" ตลาดขวัญ "** ต่อมาในแผ่นดินของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ์ ซึ่งอยู่ในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้ทรงกรุณาโปรดเกล้ายกฐานะขึ้นเป็นเมืองนนทบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๐๙๒ และสุนทรภู่กวีเอกได้รำพันไว้ในนิราศภูเขาทองว่า

ถึงแขวงนนท์ชลมารคตลาดขวัญ มีพวงแพแพรพันธ์เขาค้าขาย
ทั้งของสวนล้วนแต่เรือเรียงราย พวกหญิงชายชุมกันทุกวันคืน

นอกจากความอุดมสมบูรณ์ของพืชสวน ผักผลไม้แล้ว จังหวัดนนทบุรียังเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีวัดวาอารามเป็นจำนวนมาก ที่มีความสวยงาม และความเก่าแก่ไม่แพ้จังหวัดใดสมดังคำขวัญจังหวัดว่า **" พระตำหนักสง่างาม ลือนามสวนสมเด็จ เกาะเกร็ดแหล่งดินเผา วัดเก่านามระบือ เลื่องลือทุเรียนนนท์ งามน่ายลศูนย์ราชการ "** และวัดวาอารามต่าง ๆ ยังมีประวัติที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เช่น วัดเขมาภิรตาราม ซึ่งเป็นวัดที่มีพระมหาเจดีย์ใหญ่ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร วัดที่มีป้อมปราการเหมือนในพระบรมราชวัง วัดปรมัยยิกาวาส ศิลปะชาวรามัญที่เกาะเกร็ด หรือจะเป็นวัดราษฎร์ประคองธรรมที่มีพระพุทธไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดนนทบุรี

วัดราษฎร์ประคองธรรมจัดเป็นวัดที่สำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี ภายในวัดเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธไสยาสน์ **(หลวงพ่อพระนอน)** และพระหลวงพ่อโตซำปอกง ซึ่งวัดนี้มีโบราณสถาน และโบราณวัตถุมากมาย และเป็นวัดที่พุทธศาสนิกชนทั้งคนไทย และต่างชาติให้ความสนใจ และมาเคารพสักการะเป็นจำนวนมาก

วัดราษฎร์ประคองธรรม ตั้งอยู่เลขที่ ๖๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สังกัดมหานิกาย สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๒๕๖ เดิมชาวบ้านเรียกว่า **"วัดค้างคาว"**

ต่อมาปี พ.ศ.๒๔๙๓ ได้เปลี่ยนชื่อเสียใหม่เป็นวัดราษฎร์ประคองธรรมจนถึงปัจจุบัน ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๕ ที่ตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๘ ไร่ ๔๓ ตารางวา ด้านหน้าติดคลองอ้อมนนท์ และด้านหลังติดถนนคอนกรีต พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีสวนล้อมรอบ การคมนาคมทางน้ำมีคลองอ้อมผ่านทางด้านหน้าวัดทิศตะวันออก ภายในวัดมีเสนาสนะต่าง ๆ ดังนี้

อุโบสถและวิหารสร้างในสมัยพระครูนนทคุณประสิทธิ์ มณฑปพระพุทธไสยาสน์ กุฏิสงฆ์จำนวน ๙ หลัง หอสวดมนต์และศาลาการเปรียญ

รายนามเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเท่าที่มีหลักฐานอ้างอิงได้ดังนี้

รูปที่ ๑	พระอธิการครุฑ	พ.ศ. ๒๔๑๓ - ๒๔๒๐	รูปที่ ๒	พระอธิการเผือน	พ.ศ. ๒๔๒๔ - ๒๔๓๐
รูปที่ ๓	พระอธิการพร	พ.ศ. ๒๔๓๕ - ๒๔๔๕	รูปที่ ๔	พระอธิการชื่น	พ.ศ. ๒๔๔๖ - ๒๔๕๑
รูปที่ ๕	พระอธิการถึก	พ.ศ. ๒๔๕๑ - ๒๔๖๗	รูปที่ ๖	พระอธิการไสว	พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๔๗๕
รูปที่ ๗	พระอธิการบุตร	พ.ศ. ๒๔๗๘ - ๒๔๘๕	รูปที่ ๘	พระอธิการป้อม	พ.ศ.๒๔๘๖ - ๒๔๙๓
รูปที่ ๙	พระอธิการยวง	พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๔๙๗	รูปที่ ๑๐	พระครูนนทคุณประสิทธิ์	พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๕๓๙
รูปที่ ๑๑	พระครูสมุห์สังวาลย์	พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓			

สำหรับเจ้าอาวาสรูปปัจจุบันคือ พระครูธรรมธรวิทยา ชื่อเดิมว่า วิทยา เพ็ชรปาน อายุ ๔๑ ปี พรรษา ๑๑ เกิดปีเถาะ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๖

เมื่ออายุ ๒๗ ปี ได้อุปสมบทที่วัดสวนศิวโมกข์ จังหวัดเพชรบุรี โดย พระครูภาวนาประสิทธิ์เป็นอุปัชฌาย์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีญาติโยมรับมาจำพรรษาที่วัดเสาธงหินซึ่งเป็นวัดบ้านเกิดและได้ช่วยบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ เนื่องจากพระครูนนทปัญญาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเสาธงหิน ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๔ ได้มีคำสั่งให้พระครูธรรมธรวิทยา ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ประคองธรรม ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

พระครูธรรมธรวิทยา กล่าวว่า เมื่อได้รับการแต่งตั้งก็มีความคิดว่าจะทะนุบำรุงเสนาสนะให้คงสภาพและจะพัฒนาศาสนาให้เจริญยิ่งขึ้น และประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อจะได้เป็นที่พึ่งแก่ชาวบ้านด้วย

ในช่วงระยะเวลา ๔ ปี ที่พระครูธรรมวิทยา ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสนั้น ท่านได้พัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างกุฏิทรงไทยไม้สักปรับปรุงพื้นที่หน้าวัด ให้เป็นพื้นที่ใช้สอยของชาวบ้านในละแวกนั้น

ส่งเสริมการศึกษาโดยมีการมอบทุนให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลน โดยรวมแล้วท่านเป็นที่รักของชาวบ้านและพุทธศาสนิกชนใกล้ไกลโดยท่านถือคติว่า **"ผู้ให้ย่อมเป็นที่รักของผู้รับ"**

ด้านปูชนียวัตถุที่สำคัญของวัดราษฎร์ประคองธรรม ได้แก่ หลวงพ่อพระนอน หรือพระพุทธไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดนนทบุรี และหลวงพ่อโตซำปอกง ซึ่งสร้างขึ้นในสมัย พระครูนนทคุณประสิทธิ์ อดีตเจ้าอาวาส

ส่วนงานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิตของ วัดราษฎร์ประคองธรรม นั้นมีกำหนดตั้งแต่วันที่ ๔-๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๘ สำหรับพุทธศาสนิกชนที่ต้องการเดินทางมาเคารพสักการะที่วัดราษฎร์ประคองธรรม เพื่อมาร่วมงานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิต และนมัสการหลวงพ่อพระนอนหรือหลวงพ่อซำปอกง การเดินทางสะดวกสบาย โดยทางน้ำได้มีเรือแล่นมาจากท่าน้ำนนท์ผ่านตลอด และทางรถยนต์ ได้เข้าทางถนนตลิ่งชัน - สุพรรณบุรี ประมาณ ๓ กิโลเมตร ก็ถึงวัด รถจอดสะดวกสบาย

พัทธสีมานิมิต

โดย.....พระมหานคเรศ นครธมฺโม น.ธ.เอก, ป.ธ. ๕

พัทธสีมานิมิต คือ เขตกำหนดเป็นเครื่องหมายให้รู้ ที่สงฆ์กำหนดผูกขึ้นเพื่อกระทำสังฆกรรมสีมา แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. อพัทธสีมา สีมาที่ไม่ได้ผูก

๒. พัทธสีมา สีมาที่ผูก

อพัทธสีมา

อพัทธสีมา แปลว่า สีมาที่ยังไม่ได้ผูก หมายถึง แดน หรือเขตที่เขากำหนดไว้ตามปกติของบ้านเมือง ซึ่งสงฆ์ยังไม่ได้ผูกเอง ยังไม่ได้สวดถอนติจีวราวิปปวาส และสมานสังวาสสีมา ทั้งยังไม่ได้สวดสมมุติสมานสังวาสสีมากับติจีวราวิปปวาส

ในคัมภีร์สมันตัปปสาทิกา ตติยภาค มหาวรรค วินัยอุโบสถขันธ์ แสดงอพัทธสีมาไว้เป็น ๔ ชนิด คือ

๑. คามสีมา ได้แก่ เขตแดนบ้านหรือนิคม ที่ฝ่ายอาณาจักรจัดไว้ ภิกษุเข้าไปอาศัยอยู่ในเขตแดนบ้าน หรือนิคมใด เขตแดนบ้านหรือนิคมนั้นเองเป็น **คามสีมา** เป็น **นิคมสีมา**

๒. สัตตัพภันตรสีมา ได้แก่สีมาที่กำหนดด้วยเขตป่า ซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้าน หรือที่ชุมชนประมาณ ๗ อัพภันดร ๆ หนึ่งประมาณ ๗ วา ฉะนั้น ๗ อัพภันดร เป็น ๔๙ วา หรือประมาณ ๑๙๖ ศอก หมายความว่า ในช่วงระยะนี้ไม่มีเขตหมู่บ้านนครปลูกสร้างอาศัยอยู่เลย ภิกษุทั้งหลายจะสมมุติเป็นเขตสีมา เพื่อทำสังฆกรรมได้ คงจะเป็นสีมาประเภทครอบทั้งป่าขนาดย่อม ๆ มิใช่หมายรวมเอาป่าทั้งป่า

๓. อุทุกุกเขปสีมา ได้แก่สีมาที่กำหนดด้วยวักน้ำสาด หมายถึง สีมาที่มีแนวกว้างออกไปในแม่น้ำชั่ววักน้ำสาดของบุรุษมีอายุกลางคน ประมาณ ๓ วาเป็นอย่างมาก สีมา นี้แคบกว่าอัพภันตรสีมา ถึง ๔๖ วา หรือ ๑๘๔ ศอก วัดความกว้างยาวทั้ง ๔ ด้าน เป็น ๑๒ วา หรือ ๔๘ ศอก ในบาลีแสดงประเภทแห่งน่านน้ำไว้ ๓ ประเภท คือ

(๑) นที แม่น้ำ หมายเอาแม่น้ำที่มีกระแสน้ำไหลอยู่ ไม่ใช่แม่น้ำตันหรือตื้นเขินจนใช้การไม่ได้ ลักษณะแม่น้ำนั้นพระอรรถกถาจารย์แสดงไว้ว่า ในฤดูฝน ฝนตกทุกกึ่งเดือน ทุก ๑๐ วัน ทุก ๕ วัน พอสิ้นฤดูฝนแล้ว น้ำในแม่น้ำไม่ขอดแห้งไปภายใน ๔ เดือน ขังลึกอยู่พอเปียกชายผ้าอันตรวาสกของภิกษุที่เดินข้ามได้ แม่น้ำชนิดนี้ถึงความนับว่าเป็นแม่น้ำได้ ไม่ได้หมายเอาแม่น้ำทั้งหมด ส่วนคลองขุด ซึ่งขุดจากที่หนึ่งไปที่หนึ่ง ไม่จัดเป็นแม่น้ำ เพียงจัดเป็นเขตบ้านเท่านั้น ต่อเมื่อถูกน้ำเซาะกว้าง

(๒) สมุทร ทะเล ได้แก่น่านน้ำเค็มที่ไหลพ้นปากอ่าวออกไปประมาณ ๓ ไมล์ ราว ๑๒ เส้น ถึง ๑๓๕ เส้น จัดเป็นเขตสีมา ถ้าหาเลยกำหนดนี้ออกไปนับเป็นเขตน้ำลึก หรือเขตสาคร จัดเป็นทางน้ำสาธารณะ ในทางพระวินัยกำหนดเขตทะเลด้วยวักน้ำสาดนั้น คงเนื่องมาจากแม่น้ำ เพราะเป็นเมืองที่พระพุทธศาสนาแผ่ไปถึง เป็นเมืองไม่มีทางออกทะเล หรือบางทีสมัยก่อนนั้นไม่มีกฎหมายกำหนดเขตทางทะเล จึงใช้กำหนดตามฝั่งแม่น้ำ หรือมิฉะนั้นต้องกำหนดเขตสมุทร ทะเล ตั้งแต่ชายฝั่งที่น้ำงวดลงไป

(๓) ชาตสระ สระเกิดเอง ได้แก่สระที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือที่น้ำขังเป็นแอ่งเอง เรียกว่า บึง หนอง ทะเลสาบ เป็นต้น ชาตสระมี ๒ ชนิด คือ ชนิดที่มีสัณฐานกลม และชนิดที่มีสัณฐานยาว

การที่ภิกษุจะกระทำสังฆกรรมในน่านน้ำ ทั้ง ๓ ชนิด ดังกล่าวแล้ว ต้องทำบนเรือ หรือบนแพ ที่ผูกกับหลักแน่นหรือทอดสมออยู่ก็ได้ ท่านห้ามกระทำในขณะที่เรือ หรือแพ กำลังวิ่งหรือลอยเพราะจะทำให้เลยเขตกำหนดเป็นสีมาไป

๔. สีมาสังกระ หรือสีมาสมเภท คือ สีมาที่คาบเกี่ยวกัน หรือสีมาทับสีมาบ้างก็ว่าสีมาที่ปะปนกัน หมายความว่าในสถานที่นั้น เมื่อภิกษุสวดสมมุติเป็นสีมาก่อนแล้ว ต่อมามีภิกษุเหล่าอื่นมาสวดสมมุติเป็นสีมาภายหลัง หรือก่อนสมมุติสีมาไม่ได้สวดถอนตามบริเวณที่ผูกสีมา บังเอิญสถานที่ตรงนั้นมีสีมาเก่าฝังอยู่ เช่นนี้ ชื่อว่า สีมาสังกระ กรรมที่ภิกษุกระทำในสีมาชนิดนี้เป็นกรรมวิบัติ เพราะสีมาวิบัติ การทำสีมาสังกระ หรือสีมาคาบเกี่ยวกันนั้นที่ทรงห้ามไว้ก็เพราะจะก่อให้เกิดความทะเลาะวิวาท เกิดความถือมั่น เกิดความแตกแยก จนเป็นเรื่องอธิกรณ์ ถ้าภิกษุใดฝ่าฝืนกระทำ ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ (ฐานะทำเสียหาย)

พัทธสีมา

พัทธสีมา คือ สีมาที่สงฆ์กำหนดเขตเอง และทางอาณาจักรกำหนดเขตให้อีกด้วย หรือสีมาที่สงฆ์กำหนดเขตผูกขึ้นเองตามความพอใจ หมายเอาสีมาที่ผูกแล้วนั่นเอง การผูกสีมาประเภทนี้จำกัดเขตเล็กบ้างใหญ่บ้าง ขนาดเล็กต้องจุภิกษุได้ไม่น้อยกว่า ๒๑ รูป ขนาดใหญ่ต้องสมมุติไม่เกิน ๑ โยชน์ หากกำหนดเล็กหรือใหญ่กว่านี้ไป จัดเป็นสีมาวิบัติทำสังฆกรรมไม่ขึ้น เหตุที่ทรงห้ามภิกษุสมมุติสีมาเล็กเกินไป จนบรรจุภิกษุได้ไม่ถึง ๒๑ รูปนั้น เนื่องด้วยสังฆกรรมบางอย่าง เช่น อัพภานกรรม สวดระงับอาบัติสังฆาทิเสสของภิกษุ ต้องใช้ภิกษุไม่น้อยกว่า ๒๑ รูปขึ้นไป รวมทั้งภิกษุที่ต้องอาบัติด้วยเป็น ๒๑ รูปพอดี ส่วนที่ทรงห้ามสมมุติสีมาใหญ่เกินไปนั้น เพราะยากแก่การคุ้มครองรักษา ทั้งไม่มีเหตุจำเป็นอันใดประโยชน์ที่พึงได้รับก็เพียงขยายเขตการอยู่ปราศจากไตรจีวรออกไปเท่านั้นเอง

พัทธสีมา นัยตามนัยแห่งคัมภีร์มหาวรรคแห่งวินัย มี ๔ ชนิด คือ

(๑) ขัณฑสีมา หมายถึง สีมาที่ผูกเฉพาะที่โรงอุโบสถ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สีมาเล็ก สีมาชนิดนี้ ได้แก่สีมาที่อยู่ภายในแนวนิมิต ตลอดจนพระอุโบสถ หรือจะว่าสีมาอยู่ในเขต ***สีมันตริกะ*** เรียงรายล้อมจากแนวนิมิตทั้ง ๔ ด้านเข้าไปก็ได้ เพราะสีมาบางแห่งเมื่อผูกสีมาใหญ่แล้ว อาจผูกสีมาเล็กซ้อนลงไปภายในก็มี ตามที่ปรากฏส่วนมากเป็นสีมาชั้นเดียว จะมีสองชั้นก็เป็นบางวัดเท่านั้น

(๒) มหาสีมา หมายถึง สีมาที่ผูกรอบวัดทั้งหมด สีมาชนิดนี้ต้องเป็นสีมาขนาดกว้างกินเนื้อที่มากยืดยาวไปตามแนวเขตวัดทั้งหมด เขตวัดกว้างยาวเพียงไร สีมาชนิดนี้ก็กว้างยาวเพียงนั้น ส่วน ***ขัณฑสีมา*** และ ***สีมันตริกะ*** อยู่ภายใน ***มหาสีมา*** สีมาใหญ่

(๓) สีมาผูกสองชั้น ได้แก่ สีมาที่สมมุติผูกภายนอก แล้วผูกสีมาเล็กภายในอีกทีหนึ่ง หมายถึง ผูกเป็นมหาสีมาแล้ว เห็นว่ากว้างจนเกินไปจึงผูก ***ขัณฑสีมา*** ซ้อนเป็นสีมาภายในอีก

(๔) นทีปารสีมา ได้แก่สีมาที่สมมุติคร่อมฝั่งแม่น้ำทั้งสอง หมายความว่า สีมาชนิดนี้อยู่กลางฝั่งขวากับฝั่งซ้ายของแม่น้ำ การที่ภิกษุจะใช้สีมาชนิดนี้ต้องใช้เรือหรือสะพาน ท่านกล่าวว่าเรือนั้น ควรเป็นเรือที่ใช้ข้ามฟากเป็นประจำ สะพานได้แก่ สะพานที่คนเดินเท้า หรือสัตว์พาหนะเดินข้ามไปมาได้โดยสะดวก

วิสุงคามสีมา

พัทธสีมา แต่ก่อนคาดว่าเป็นสีมาขนาดใหญ่ มีอาณาเขตกว้างขวาง เปลืองเนื้อที่มากระยะหลังต่อมา ท่านคงพิจารณาเห็นว่าเกินความจำเป็น จึงย่อขนาดให้แคบลง เหลือบริเวณที่ขอพระราชทาน เป็นวิสุงคามสีมา ซึ่งมี สีมันตริกะ เป็นแนวเขตเรียงรายถัดจากำแพงพระอุโบสถเข้าไป หรือนับจากเขตที่มีซุ้มสีมากับลูกนิมิตเข้าไปทั้งสี่ด้าน รอบพระอุโบสถจัดเป็นเขต วิสุงคามสีมา เป็นธรรมเนียมว่า วัดใดเมื่อจัดสร้างอุโบสถ หรือสร้างเสร็จแล้ว ก็ตาม ต้องพระราชทานวิสุงคามสีมา แปลว่าเขตแดนที่แยกออกจากเขตบ้านโดยเด็ดขาด นั่นคือ ต้องขอพระบรมราชานุญาติ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสียก่อน เขตแดนนั้น ๆ จึงจะจัดเป็น วิสุงคามสีมา อย่างแท้จริง

ลูกนิมิต

สมัยก่อนลูกนิมิตไม่มีเหมือนสมัยนี้ ดังจะเห็นได้จากวัดเก่า ๆ สมัยสุโขทัย หรือสมัยอยุธยาเป็นราชธานี หรือวัดที่พวกขอมสร้างไว้ในสมัยโบราณใบสีมาที่เรียงรายรอบอุโบสถนั้นทำด้วยศิลาแผ่นขนาดใหญ่ ตั้งแต่หนึ่งศอก สองศอก จนกระทั้งสองวาก็มี เหตุที่นิยมสร้างใบสีมาขนาดใหญ่เช่นนั้น หากจะมีการเคลื่อนย้ายออกไปจากที่เดิม ก็คงจะเคลื่อนย้ายออกไปลำบากทั้งเพื่อกันการสึกกร่อน เมื่อกินระยะนานปีเข้า ทั้งใบสีมานั้นฝังลึกลงไปใต้ดินประมาณศอกหรือศอกคืบ ถ้าขุดใต้ฐานสีมาลงไปจะไม่พบลูกนิมิตอยู่เลย จึงพออนุมานได้ว่า สมัยก่อนท่านใช้ใบสีมาทำเป็นลูกนิมิตด้วย ตามปกติแล้วลูกนิมิตต้องตั้งอยู่บนสีมาเพื่อสังเกตได้ง่าย อาจจะเป็นเพราะว่า ลูกนิมิตที่วางอยู่บนฐานสีมากลิ้งตกสูญหายไปเอง หรือมีคนนำเคลื่อนย้ายหนีไปจากที่เดิมทำให้สังเกตไม่ได้ว่าเขตสีมาจริง ๆ นั้นอยู่ตรงไหน มาถึงสมัยปัจจุบันนี้จึงเกิดประเพณีนิยม ฝังลูกนิมิตไว้ใต้ดิน แล้วทำซุ้มสีมาครอบบนอีกชั้นหนึ่ง เหตุผลก็เพื่อกันการเคลื่อนย้ายจากที่ หรือเพื่อไม่ให้กลิ้งสูญหายไปไหนนั่นเอง

ปัจจุบันการทำลูกนิมิต นิยมทำด้วยศิลาเป็นพื้น โดยทำเป็นลูกกลม ๆ เล็กบ้างใหญ่บ้างตามความพอใจ และให้ถูกต้องพระวินัยด้วย ในคัมภีร์พระวินัยปิฎกเล่มที่ ๖ มหาวรรคปฐมภาค และคัมภีร์ สมันตัปปสาทิกา ตติยภาค ตอนแก้อุโบสถขันธกะแสดงนิมิตไว้ ๘ ชนิด

๑. ปพฺพโต ภูเขา

๒. สิลา ศิลา

๓. วนํ ป่า

๔. รุกฺโข ต้นไม้

๕. วมฺมิกํ จอมปลวก

๖. มคฺโค, ปนฺโถ, ปชฺโช หนทาง

๗. นที แม่น้ำ

๘. อุทกํ น้ำ

วัตถุอื่นนอกจากที่ระบุไว้นี้ ท่านห้ามใช้เป็นนิมิต แม้จะสมมุติแล้วก็ไม่นับเป็นนิมิต บัดนี้นิมิตทั้ง ๘ ชนิดนี้ นอกจากศิลาแล้ว เหลือนั่นท่านไม่นิยมใช้ อาจจะเป็นเพราะว่า นิมิตเหล่านี้ไม่แน่นอน เหมือนนิมิตศิลาก็เป็นได้ จึงจะขออธิบายเกี่ยวกับ ***นิมิตศิลา*** พอเป็นตัวอย่าง

นิมิตศิลา หรือปาสาณศิลานั้น ได้แก่ หินศิลาที่ทำเป็นลูกกลม ๆ เล็กบ้างใหญ่บ้าง แม้ก้อนเหล็กกลม ๆ ท่านก็นับเป็นศิลาเหมือนกันจะเป็นศิลาอย่างหนึ่งอย่างใดก็ควร ถ้าจะพูดถึงขนาดของศิลานิมิตแล้ว ขนาดเท่าช้างขึ้นไปจัดเป็นภูเขาไม่ควรทำเป็นนิมิต ส่วนนิมิตศิลาขนาดเท่าโคเขื่อง ๆ หรือกระบือเขื่อง ๆ ให้เป็นนิมิตได้ โดยกำหนดอย่างต่ำขนาดเท่าก้อนน้ำอ้อย หนักประมาณ ๓๒ ปะละ (๕ ชั่ง) ก็ใช้ได้ ขนาดย่อมกว่านั้นไปท่านห้ามใช้เป็นนิมิต ฉะนั้นลูกนิมิตจึงต้องมีขนาดตั้งแต่ก้อนน้ำอ้อย หนักประมาณ ๕ ชั่ง ขึ้นไป จนถึงเขาโคหรือกระบือเขื่อง ๆ

ลูกนิมิตมี ๙ ลูก ลูกนิมิต รอบพระอุโบสถมี ๘ ลูก คือด้านหน้าพระอุโบสถ ๑ ลูก ด้านหลังพระอุโบสถ ๑ ลูก ด้านข้างทั้งซ้ายและขวาด้านละ ๓ ลูก รวม ๘ ลูก นับรวมทั้งใจกลางพระอุโบสถหรือที่เรียกกันว่า **สะดือโบสถ์** รวมเป็น ๙ ลูก นิมิตทั้ง ๙ ลูกนั้น ท่านว่าเป็นสัญลักษณ์แทนพระขีณาสพ ๙ พระองค์ คือ ใจกลางพระอุโบสถแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ส่วนอีก ๘ ลูกนั้น แทนพระพุทธสาวกผู้ใหญ่ มีพระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า นิมิตแต่ละลูกที่ท่านทำไว้นั้น ล้วนมีความหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และพระอรหันต์ขีณาสพทั้งสิ้น จึงเป็นที่ปลูกศรัทธา คือความเชื่อความเลื่อมใสแก่สาธุชนตลอดมา ทุกยุค ทุกสมัยตราบเท่าทุกวันนี้

นิมิตขาด

การที่ภิกษุทั้งหลายกระทำการสมมุติสีมาต่าง ๆ นั้น ถึงแม้จะทำถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาตแล้วก็จริง แต่ยังมีความเสียหายอยู่บ้างเหตุทำให้นิมิตเสียหายนั้นมีอยู่ ๓ อย่าง คือ

๑. **นิมิตขาด** ได้แก่ นิมิตเป็นแนวเดียว ชักแนวบรรจบไม่ถึงกัน

๒. **ฉายานิมิต** ได้แก่ ทำเงาอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นนิมิต เช่น เงาภูเขา เป็นต้น หรือใช้นิมิตอันเดียวเป็นนิมิตเครื่องหมายทั้งสองด้าน

๓. **ไม่มีนิมิต** ได้แก่ไม่ได้กำหนดนิมิต หรือไม่ได้ทำนิมิตเลยทีเดียวในเวลาสมมุติสีมาจะขาดได้ก็ได้โดยอาศัยเหตุดังกล่าวมาแล้วนั้น

วิธีสวดถอน และวิธีสมมุติสีมา

การสมมุติเขตผูกพัทธสีมาลงไปนั้น ต้องทำการสวดถอนสีมาเดิมเสียก่อน ไม่ว่าสีมาเดิมนั้นจะมีหรือไม่ก็ตาม เพื่อให้ถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาต และเพื่อหลีกเลี่ยงสีมาสังเภท สงฆ์ทั้งหลายนั้นพึงประชุมพร้อมกัน จากนั้นประชุมภิกษุผู้อยู่ในเขตทั้งหมดหรือนำฉันทะของภิกษุที่ขาดประชุมตามระเบียบสังฆกรรม แล้วประชุมกันสวดถอนเป็นแห่ง ๆ ไปจนกว่าจะเสร็จ หรือที่เห็นว่าพอดี วิธีสวดถอนพึงสวดถอน ติจีวราวิปปวาส ก่อนจึงสวดถอน สมานสังวาสสีมา ภายหลังโดยนัยเดียวกัน วิธีผูกต้องผูก สมานสังวาส เสียก่อน แล้วจึงผูก ติจีวราวิปปวาส ภายหลัง เหตุที่ทำเช่นนี้เพราะสมานสังวาสมีสีมาอยู่ล่าง ติจีวราวิปปวาสอยู่บนนั้นเอง เหมือนการหยิบผ้าที่วางซ้อน ๆ กันไว้ต้องหยิบผืนอยู่ข้างบนออกก่อน ฉะนั้นการสมมุติสีมานั้นต้องทักนิมิตทั้ง ๘ เป็นลำดับไปแล้ว ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถพึงประกาศให้สงฆ์ทราบ ด้วยญัตติทุติยกรรม

วิธีสวดทักนิมิต

ตามธรรมเนียมก่อนจะทักนิมิตต้องประชุมสงฆ์ให้ครบ ตามระเบียบสังฆกรรมเสียก่อน พึงออกไปทักนิมิตเพียง ๔ รูป เพื่อให้ครบจำนวนสงฆ์เหลือจากนั้นคอยอยู่ภายในพระอุโบสถ ภิกษุรูปหนึ่งเป็นผู้ทักนิมิตไปโดยลำดับ จะทักนิมิตโดยทิศใดพึงยืนภายในนิมิตเข้ามา กะระยะให้ห่างจากนิมิตพอแลเห็นได้ชัดเจน แล้วหันหน้าไปทางนิมิต กล่าวทักไปตามทิศ เช่น

๑. ***ทิศตะวันออก*** ว่า **"ปุรตฺถิมาย ทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศตะวันออก มีอะไรเป็นนิมิต"

๒. ***ทิศตะวันออกเฉียงใต้*** ว่า **"ปุรตฺถิมาย อนุทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศน้อยแห่งทิศตะวันออก มีอะไรเป็นนิมิต"

๓. ***ทิศใต้*** ว่า **"ทกฺขิณาย ทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศใต้ มีอะไรเป็นนิมิต"

๔. ***ทิศตะวันตกเฉียงใต้*** ว่า **"ทกฺขิณาย อนุทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศน้อยแห่งทิศใต้ มีอะไรเป็นนิมิต"

๕. ***ทิศตะวันตก*** ว่า **"ปจฺฉิมาย ทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศตะวันตก มีอะไรเป็นนิมิต"

๖. ***ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ*** ว่า **"ปจฺฉิมาย อนุทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศน้อยแห่งทิศตะวันตก มีอะไรเป็นนิมิต"

๗. ***ทิศเหนือ*** ว่า **"อุตฺตราย ทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศเหนือ มีอะไรเป็นนิมิต"

๘. ***ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ*** ว่า **"อุตฺตราย อนุทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** แปลว่า "ในทิศน้อยแห่งทิศเหนือ มีอะไรเป็นนิมิต"

เมื่อครบทั้ง ๘ ทิศ พึงเวียนไปทักซ้ำทิศตะวันออกอีกวาระหนึ่ง ว่า **"ปุรตฺถิมาย ทิสาย กึ นิมิตฺตํ"** "ในทิศตะวันออก มีอะไรเป็นนิมิต " ตามนัยแห่งอรรถกถาแสดงว่า ต้องเวียนมาทักนิมิตซ้ำอีกเพื่อรอบ ไม่เช่นนั้น ปรับเป็นนิมิตขาดการทักนิมิตนั้นใช้ไม่ได้

คำตอบแสดงภูเขาเป็นตัวอย่างว่า **"ปพฺพโต ภนฺเต"** แปลว่า **"ภูเขา เจ้าข้า"** นิมิตอันพึงเทียบเคียงโดยนัยเดียวกัน ระบุภูเขาเป็นตัวอย่างว่า **"เอโส ปพฺพโต นิมิตฺตํ"** แปลว่า **"ภูเขานั้น เป็นนิมิต"** คำระบุอื่นพึงเทียบเคียงกันตามนี้

วิธีผูกมหาสีมา

ตามนัยแห่งสมันตัปปสาทิกา ตติยภาค อุโบสถขันธกะ แสดงไว้ว่า เมื่อสงฆ์จะสมมุติผูกสีมาซึ่งเรียกว่า ***มหาสีมา*** นี้ ด้วยนิมิตทั้ง ๘ อย่างนั้น ไม่ให้คละกันหรือคละสลับกัน ท่านว่าเป็นอันผูกทั้งนั้น ถ้าสงฆ์ผูกสีมาใด ๆ ด้วยนิมิตเพียงนิมิตเดียว หรือสองนิมิต สีมาที่ผูกแล้วนั้นไม่นับว่าผูกส่วนสีมาที่ผูกด้วยนิมิต ตั้งแต่สามนิมิตขึ้นไปจนร้อยนิมิตขึ้นไป สีมานั้นชื่อว่าผูกโดยแท้

วิธีผูกขัณฑสีมา

ขัณฑสีมา นี้ ต้องผูกก่อนจะทำสมมุติสังวาสสีมา เพื่อให้ทำสังฆกรรมบางอย่างได้โดยสะดวก เช่น การบรรพชา อุปสมบท เป็นต้น ขั้นแรกที่จะผูกขัณฑสีมานั้น ภิกษุ หรือสงฆ์จะทำการผูกนั้น ต้องทราบธรรมเนียมเสียก่อน ว่าด้วยการสวดถอนและสวดสมมุติดังกล่าวข้างต้นเมื่อจะผูก **ขัณฑสีมา** ควรวางศิลาที่เป็นนิมิตไว้โดยรอบโรงที่จะผูก สิ่งที่ควรกำหนดนั้น คือ **ไม่ยืนในขัณฑสีมา ผูกมหาสีมา ไม่ยืนในมหาสีมา ผูกขัณฑสีมา ควรยืนอยู่ในสีมานั้น ๆ ผูกสีมาชนิดนั้น ๆ** ท่านห้ามอย่างนี้ เพื่อกันนิมิตเสียหายโดยอาการ ๓ อย่างดังกล่าวแล้ว

คำสวดถอนติจีวราวิปปวาส

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, โย โส สงฺเฆน ติจีวเรน อวิปฺปวาโส สมฺมโต, ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สงฺโฆ ตํ ติจีวเรน อวิปฺปวาสํ สมูหเนยฺย, เอสา ญตฺติ

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, โย โส สงฺเฆน ติจีวเรน อวิปฺปวาโส สมฺมโต สงฺโฆ ตํ ติจีวเรน อวิปฺปวาสํ สมูหนฺติ ยสฺสายสฺมโต ขมติ เอตสฺส ติจีวเรน อวิปฺปวาสสฺส สมุคฺฆาโต โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย สมูหโต สงฺเฆน ติจีวเรน อวิปฺปวาโส ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺ มา ตุณฺหี เอวเมตํ ธารยามิ.

คำสวดถอนสมานสังวาสสีมา

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยา สา สงฺเฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา เอกุโปสถา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺโฆ ตํ สีมํธสมูหเนยฺย เอสา ญตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยา สา สงฺเฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา เอกุโปสถา สงฺโฆ ตํ สีมํธสมูหติ ยสฺสายสฺมโต ขมติ เอติสฺสา สีมาย สมานสํวาสาย เอกุโปสถาย สมุคฺฆาโต โสตุ ณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โสภาเสยฺย สมูหตา สา สีมา สงฺเฆน สมานสํวาสา เอกุโปสถา ขมติ สงฺฆ สฺส ตสฺมา ตุณฺหี เอวเมตํ ธารยมิ.

คำสวดสมมุติสมานสังวาสสีมา

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยาวตา สมนฺตา นิมิตฺตา กิตฺติยา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺโฆ เอเตหิ นิมิตฺเตหิ สีมํ สมฺมนฺเนยฺยํ สมานสํวาสํ เอกุโปสถํ เอสา ญตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยาวตา สมนฺตา นิมิตฺตา กิตฺติยา สงฺโฆ เอเตหิ นิมิตฺเตหิ สีมํ สมฺมนฺติ สมานสํวาสํ เอกุโปสถํ ยสฺสายสฺมโต ขมติ เอเตหิ นิมิตฺเตหิ สีมาย สมฺมติ สมานสํวา สาย เอกุโปสถาย โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย สมฺมตา สีมา สงฺเฆน เอเตหิ นิมิตฺเต หิ สมานสํวาสา เอกุโปสถา ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณหี เอวเมตํ ธารยามิ.

คำสวดสมมุติติจีวราวิปปวาสสีมา

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยา สา สงฺเฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา เอกุโปสถา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺโฆ ตํ สีมํ ติจีวเรน อวิปฺปวาสํ สมฺมนฺเนยฺย ฐเปตฺวา คามญฺจ คามุป-จาร ญฺจ เอสา ญตฺติ

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ยา สา สงฺเฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา เอกุโปสถา สงฺโฆ ตํ สีมํ ติจีวเรน อวิปฺปวาสํ ฐเปตฺวา คามญฺจ คามุปจารญฺจ ยสฺสา ยสฺมโต ขมติ เอติสฺสา สีมาย ติจีวเรน อวิปฺปวาสสฺส สมฺมติ คามญฺจ คามุปจารญฺจ โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย สมฺมตา สา สีมา สงฺเฆน ติจีวเรน อวิปฺปวาโส ฐเปตฺวา คามญฺจ คามุปจารญฺจ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี เอวเมตํ ธารยามิ.

สมมุติสีมาและนิมิตแห่งสีมา

ครั้งนั้น ภิกษุทั้งหลายได้มีความปริวิตกว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ความพร้อมเพรียงมีเพียงชั่วอาวาสเดียวเท่านั้นแล้วได้มีความปริวิตกต่อไปว่า อาวาสหนึ่งกำหนดเพียงเท่าไร จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสอนุญาตแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สมมุติสีมา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพึงสมมุติสีมาอย่างนี้.-

วิธีสมมุติสีมา

ชั้นต้นพึงทักนิมิต คือ ปัพพตนิมิต ปาสาณนิมิต วนนิมิต รุกขนิมิต มัคคนิมิต วัมมิกนิมิต นทีนิมิต อุทกนิมิต ครั้นทักนิมิตแล้ว ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถพึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้ .-

กรรมวาจาสมมุติสีมา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า นิมิตระบุไว้โดยรอบแล้วเพียงไร ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมุติสีมาให้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน ด้วยนิมิตเหล่านั้น นี่เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า นิมิตระบุไว้โดยรอบแล้วเพียงไร สงฆ์สมมุติอยู่บัดนี้ซึ่งสีมาให้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน ด้วยนิมิตเหล่านั้น การสมมุติสีมาให้มีสังวาสเสมอกัน ด้วยนิมิตเหล่านั้น ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

สีมาอันสงฆ์สมมุติให้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกันแล้ว ด้วยนิมิตเหล่านั้นชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้ ฯ

เรื่องสมมุติสีมาใหญ่เกินขนาด

ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์คิดว่า พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตการสมมุติสีมาแล้ว จึงสมมุติสีมาใหญ่เกินถึง ๔ โยชน์บ้าง ๕ โยชน์บ้าง ๖ โยชน์บ้าง ภิกษุทั้งหลายจะมาทำอุโบสถ ย่อมมาถึงต่อเมื่อกำลังสวดปาติโมกข์บ้าง มาถึงต่อเมื่อสวดจบบ้าง แรมคืนอยู่ในระหว่างทางบ้าง จึงพากันกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงสมมุติสีมาใหญ่เกินถึง ๔ โยชน์ ๕ โยชน์ หรือ ๖ โยชน์ รูปใดสมมุติต้องอาบัติทุกกฏ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สมมุติสีมามีประมาณ ๓ โยชน์เป็นอย่างยิ่ง ฯ

เรื่องสมมุติสีมาคร่อมแม่น้ำ

ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์สมมุติสีมาคร่อมแม่น้ำ ภิกษุทั้งหลายจะมาทำอุโบสถ ถูกน้ำพัดไปก็มี บาตรถูกน้ำพัดไปก็มี จีวรถูกน้ำพัดไปก็มี จึงพากันกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลาย ว่าดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงสมมุติสีมาคร่อมแม่น้ำ รูปใดสมมุติต้องอาบัติทุกกฏ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สมมุติสีมาคร่อมแม่น้ำ ที่มีเรือจอดประจำหรือมีสะพานถาวร

เรื่องสมมุติโรงอุโบสถ

โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายสวดปาติโมกข์ตามบริเวณวิหารโดยมิได้กำหนดที่พระอาคันตุกะทั้งหลายไม่รู้ว่า วันนี้พระสงฆ์จักทำอุโบสถที่ไหนจึงพากันกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงสวดปาติโมกข์ตามบริเวณวิหารโดยมิได้กำหนดที่รูปใดสวด ต้องอาบัติทุกกฏ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สมมุติวิหาร เรือนมุงแถบเดียว เรือนชั้น เรือนโล้น หรือถ้ำที่สงฆ์จำนงให้เป็น โรงอุโบสถแล้วทำอุโบสถ

เรื่องสมมุติโรงอุโบสถ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พึงสมมุติโรงอุโบสถอย่างนี้

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจาว่าดังนี้.-

กรรมวาจาสมมุติโรงอุโบสถ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมุติวิหารมีชื่อนี้ให้เป็น โรงอุโบสถ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์สมมุติอยู่บัดนี้ ซึ่งวิหารมีชื่อนี้ ให้เป็นโรงอุโบสถการสมมุติวิหารมีชื่อนี้ให้ เป็นโรงอุโบสถ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

วิหารมีชื่อนี้อันสงฆ์สมมุติให้เป็นโรงอุโบสถแล้ว ชอบแก่สงฆ์เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้ ฯ

เรื่องสมมุติโรงอุโบสถ ๒ แห่งในอาวาสเดียวกัน

ก็โดยสมัยนั้นแล ในอาวาสแห่งหนึ่ง สงฆ์สมมุติโรงอุโบสถ ๒ แห่ง ภิกษุทั้งหลายประชุมกันในโรงอุโบสถทั้งสอง ด้วยตั้งใจว่า สงฆ์จักทำอุโบสถที่นี้ สงฆ์จักทำอุโบสถ ณ ที่นี้ จึงพากันกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสห้ามแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลายในอาวาสแห่งหนึ่งสงฆ์ไม่ถึงสมมุติโรงอุโบสถ ๒ แห่ง รูปใดสมมุติ ต้องอาบัติทุกกฏ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ถอนโรงอุโบสถแห่งหนึ่งแล้วทำอุโบสถในโรงอุโบสถแห่งหนึ่ง

วิธีถอนโรงอุโบสถ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พึงถอนโรงอุโบสถอย่างนี้

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจาว่าดังนี้.-

กรรมวาจาถอนโรงอุโบสถ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงถอนโรงอุโบสถมีชื่อนี้ นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สงฆ์ถอนอยู่บัดนี้ ซึ่งโรงอุโบสถมีชื่อนี้ การถอนโรงอุโบสถมีชื่อนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

โรงอุโบสถมีชื่อนี้อันสงฆ์ถอนแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่งข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้ ฯ

สมมุติโรงอุโบสถเล็กเกินขนาด

ก็โดยสมัยนั้นแล ในอาวาสแห่งนั้น สงฆ์สมมุติโรงอุโบสถเล็กเกินขนาด ถึงวันอุโบสถภิกษุสงฆ์ลงประชุมกันมาก ภิกษุทั้งหลายต้องนั่งฟังปาติโมกข์ในพื้นที่ซึ่งมิได้สมมุติ จึงภิกษุเหล่านั้นได้หารือกันว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติไว้ว่า พึงสมมุติโรงอุโบสถแล้วจึงทำอุโบสถ ดังนี้ ก็พวกเรานั่งฟังปาติโมกข์ในพื้นที่ซึ่งมิได้สมมุติ อุโบสถเป็นอันพวกเราทำแล้ว หรือไม่เป็นอันทำหนอ จึงพากันกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั่งในพื้นที่ซึ่งสมมุติแล้วก็ตาม มิได้สมมุติก็ตาม เพราะได้ฟังปาติโมกข์ ฉะนั้นอุโบสถย่อมเป็นอันเธอได้ทำแล้วเหมือนกัน ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล สงฆ์จงสมมุติขึ้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถให้ใหญ่เท่าที่จำนง

วิธีสมมุติพื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พึงสมมุติพื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถอย่างนี้

พึงทักนิมิตก่อน ครั้นทักนิมิตแล้ว ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจาว่าดังนี้.-

กรรมวาจาสมมุติพื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า นิมิตระบุไว้แล้ว โดยรอบเพียงไร ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่ สงฆ์พึงสมมุติพื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถ ด้วยนิมิตเหล่านั้น เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า นิมิตระบุไว้แล้วโดยรอบเพียงไร สงฆ์สมมุติอยู่บัดนี้ซึ่งพื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถ ด้วยนิมิตเหล่านั้น การสมมุติพื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถด้วยนิมิตเหล่านั้น ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด

พื้นที่ด้านหน้าโรงอุโบสถอันสงฆ์สมมุติแล้ว ด้วยนิมิตเหล่านั้น ชอบแก่สงฆ์เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้ ฯ

พระเถระลงประชุมก่อน

ก็โดยสมัยนั้นแล ในวันอุโบสถ นวกะภิกษุทั้งหลายในอาวาสแห่งหนึ่งลงประชุมกันก่อนแล้วหลีกไป ด้วยนึกว่าพระเถระทั้งหลายยังไม่มาก่อนต่อเวลาพลบค่ำจึงทำอุโบสถได้ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในวันอุโบสถเราอนุญาตให้ภิกษุผู้เถระทั้งหลายลงประชุมก่อน

ภิกษุหลายวัดทำอุโบสถร่วมกัน

ก็โดยสมัยนั้นแล อาวาสในพระนครราชคฤห์หลายแห่ง มีสีมาอันเดียวกัน ภิกษุทั้งหลายในอาวาสเหล่านั้น วิวาทกันว่า ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของพวกเรา ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของพวกเรา ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลายอาวาสในพระนครราชคฤห์นี้ก็หลายแห่ง มีสีมาอันเดียวกัน ภิกษุทั้งหลายในอาวาสเหล่านั้นวิวาทกันว่า ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของพวกเรา ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของพวกเรา ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเหล่านั้นทุก ๆ รูปพึงประชุมทำอุโบสถแห่งเดียวกัน ก็หรือภิกษุผู้เถระอยู่ในอาวาสใด พึงประชุมทำอุโบสถในอาวาสนั้นแต่สงฆ์เป็นวรรคไม่พึงทำอุโบสถ รูปใดทำ ต้องอาบัติทุกกฏ

พระมหากัสสปเถระเดินทางไปทำอุโบสถ

ก็โดยสมัยนั้นแล ท่านพระมหากัสสปมาจากอันธกวินทวิหาร สู่พระนครราชคฤห์เพื่อทำอุโบสถ ในระหว่างทางข้ามแม่น้ำ ได้ถูกน้ำพัดไปเล็กน้อย จีวรของท่านเปียก ภิกษุทั้งหลายได้ถามท่านพระมหากัสสปว่า อาวุโสเพราะเหตุไรจีวรของท่านจึงเปียก ท่านตอบว่า อาวุโสทั้งหลายผมมาจากอันธกวินทวิหารสู่พระนครราชคฤห์ เพื่อทำอุโบสถ ณ ที่นี้ได้ข้ามแม่น้ำ ในระหว่างทางถูกน้ำพัดไปเล็กน้อยเพราะเหตุนั้น จีวรขอผมจึงเปียก ภิกษุทั้งหลายจึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลายสีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้วให้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน สงฆ์จงสมมุติสีมานั้นให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวร

วิธีสมมุติติจีวราวิปปวาส

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พึงสมมุติติจีวราวิปปวาสสีมาอย่างนี้

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้.-

กรรมวาจาสมมุติติจีวราวิปปวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้วให้มีสังวาสเสมอกันมีอุโบสถเดียวกัน ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมุติสีมานั้น ให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จะฟังข้าพเจ้า สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้วให้มีสังวาสเสมอกันมีอุโบสถเดียวกัน สงฆ์สมมุติอยู่บัดนี้ซึ่งสีมานั้น ให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวร การสมมุติสีมานี้ให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านใด ท่านผู้นั้นจึงพึงพูด

สีมานั้นสงฆ์สมมุติให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรแล้ว ชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้ ฯ

สมัยต่อมา ภิกษุทั้งหลายทราบว่า พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตการสมมุติติวีจีวราวิปปวาสแล้ว จึงเก็บจีวรไว้ในละแวกบ้าน จีวรเหล่านั้นหายบ้าง ถูกไฟไหม้บ้าง ถูกหนูกัดบ้าง ภิกษุทั้งหลายมีแต่ผ้าไม่ดี มีจีวรเศร้าหมอง

ภิกษุทั้งหลายจึงถามกันอย่างนี้ว่า อาวุโสทั้งหลาย เพราะเหตุไร พวกท่านจึงมีแต่ผ้าไม่ดีมีจีวรเศร้าหมองเล่า

ภิกษุเหล่านั้นตอบว่า อาวุโสทั้งหลาย พวกผมทราบว่า พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตการสมมุติติจีวราวิปปวาสแล้ว

จึงเก็บจีวรไว้ในละแวกบ้าน ณ ตำบลนี้ จีวรเหล่านั้นหายบ้าง ถูกไฟไหม้บ้าง ถูกหนูกัดบ้าง เพราะเหตุนั้น พวกผมจึงมีแต่ผ้าไม่ดีมีจีวรเศร้าหมอง

ภิกษุทั้งหลายจึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้วให้มีสังวาสเสมอกันมีอุโบสถเดียวกัน สงฆ์จงสมมุติสีมานั้นให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวร เว้นบ้านและอุปจารแห่งบ้าน

วิธีสมมุติติจีวราวิปปวาส

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พึงสมมุติติจีวราวิปปวาสสีมาอย่างนี้

ภิกษุฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วย ญัตติทุติยกรรมวาจาว่าดังนี้.-

กรรมวาจาสมมุติติจีวราวิปปวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้ว ให้มีสังวาสเสมอกันมีอุโบสถเดียวกัน ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงสมมุติสีมานั้น ให้เป็นแดนใหม่อยู่ปราศจากไตรจีวรเว้นบ้าน และอุปจารแห่งบ้าน นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้ว ให้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน สงฆ์สมมุติอยู่ บัดนี้ซึ่งสีมานั้น ให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวร เว้นบ้าน และอุปจารแห่งบ้าน การสมมุติสีมานี้ให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวร เว้นบ้าน และอุปจารแห่งบ้าน ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นจึงพึงพูด

สีมานั้นสงฆ์สมมุติให้เป็นแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวร เว้นบ้าน และอุปจารแห่งบ้านแล้ว ชอบแก่สงฆ์เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้ ฯ

พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลายเมื่อภิกษุจะสมมุติสีมา พึงสมมุติสมานสังวาสสีมาก่อนภายหลังจึงสมมุติติจีวราวิปปวาส เมื่อจะถอนสีมา พึงถอนติจีวราวิปปวาสก่อนภายหลังจึงถอนสมานสีมา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล พึงถอนติจีวราวิปปวาสอย่างนี้

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้.-

กรรมวาจาถอนติจีวราวิปปวาส

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า แดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้ว ถ้าความพรั่งพร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้วสงฆ์พึงถอนแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนั้น นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า แดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนั้นใด อันสงฆ์สมมุติไว้แล้ว สงฆ์ถอนอยู่บัดนี้ซึ่งแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนั้น การถอนแดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนั้น ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นจึงพึงพูด

แดนไม่อยู่ปราศจากไตรจีวรนั้น สงฆ์ถอนแล้ว ชอบแก่สงฆ์เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ ด้วยอย่างนี้ ฯ

วิธีถอนสมานสังวาสสีมา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แล ฟังถอนสมานสังวาสสีมาอย่างนี้

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ พึงประกาศให้สงฆ์ทราบด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา ว่าดังนี้.-

กรรมวาจาถอนสมานสังวาสสีมา

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้วให้มีสังวาสเสมอกันมีอุโบสถเดียวกัน ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงถอนสีมานั้น นี้เป็นญัตติ

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า สีมานั้นใดอันสงฆ์สมมุติไว้แล้วให้มีสังวาสเสมอกันมีอุโบสถเดียวกัน สงฆ์ถอนอยู่ บัดนี้ซึ่งสีมานั้น การถอนสีมามีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกันนี้ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นจึงพึงพูด

สีมามีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกันนั้น อันสงฆ์ถอนแล้วชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่ง ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้ ฯ

อพัทธสีมา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อสงฆ์ยังไม่ได้สมมุติ ยังไม่ได้กำหนดสีมาภิกษุเข้าอาศัยบ้าน หรือนิคมใดอยู่เขตของบ้านนั้น เป็นคามสีมาบ้าง เขตของนิคมนั้น เป็นนิคมสีมาบ้าง สีมานี้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน ในบ้านหรือนิคมนั้น

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ถ้าในป่าหาคนตั้งบ้านเรือนมิได้ ชั่ว ๗ อัพภันดรโดยรอบเป็นสัตตัพภันดรสีมา สีมานี้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน ในป่านั้น

ดูกรภิกษุทั้งหลาย แม่น้ำทั้งหมด สมมุติเป็นสีมาไม่ได้ สมุทรทั้งหมด สมมุติเป็นสีมาไม่ได้ ชาตสระทั้งหมด สมมุติเป็นสีมาไม่ได้

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในแม่น้ำ ในสมุทร หรือในชาตสระ ชั่ววักน้ำสาดโดยรอบแห่งมัชฌิมบุรุษ เป็นอุทกุกเขปสีมา สีมานี้มีสังวาสเสมอกัน มีอุโบสถเดียวกัน ในน่านน้ำนั้น ฯ

สีมสังกระ สีมาคาบเกี่ยว

ก็โดยสมัยนั้นแล พระฉัพพัคคีย์สมมุติสีมาคาบเกี่ยวสีมา ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาครับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย สีมาอันภิกษุเหล่าใดสมมุติไว้ก่อนแล้ว กรรมนั้นของภิกษุเหล่านั้นเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ สีมาอันภิกษุเหล่าใดสมมุติแล้วในภายหลัง กรรมนั้นของภิกษุเหล่านั้นเป็นธรรมกำเริบ ไม่ควรแก่ฐานะ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงสมมุติสีมาคาบเกี่ยวสีมารูปใดสมมุติคาบเกี่ยว ต้องอาบัติทุกกฏ

สีมาสังกระ สีมาทับสีมา

สมัยต่อมา พระฉัพพัคคีย์สมมุติสีมาทับสีมา ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย สีมาอันภิกษุเหล่าใดสมมุติไว้ก่อนแล้ว กรรมนั้นของภิกษุเหล่านั้นเป็นธรรม ไม่กำเริบ ควรแก่ฐานะ สีมาอันภิกษุเหล่าใดสมมุติแล้วในภายหลัง กรรมนั้นของภิกษุเหล่านั้นไม่เป็นธรรมกำเริบ ไม่ควรแก่ฐานะ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้จะสมมุติสีมา เว้นสีมันตริกไว้แล้วสมมุติสีมา ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้จะสมมุติสีมา เว้นสีมันตริกไว้แล้วสมมุติสีมา ฯ

อานิสงส์การสร้างอุโบสถ

โดยพระมหาประเทือง วรปญฺฑิโต น.ธ.เอก, ป.ธ. ๖

สัญญลักษณ์ที่เด่น และสง่างามอันนำมาซึ่งความเลื่อมใสของพุทธศาสนิกชน ซึ่งจะขาดไปเสียมิได้นั้นก็คือ **พระอุโบสถ** พระอุโบสถนั้นจึงถือได้ว่ามีความสำคัญต่อชาวพุทธบริษัทเป็นอย่างยิ่ง เช่น การอุปสมบทของพระภิกษุ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธปฏิมากรประจำพระอุโบสถ เป็นที่กระทำสังฆกรรมต่าง ๆ ของพระภิกษุสงฆ์ เป็นต้น ย่อมอาศัยพระอุโบสถทั้งนั้น ดังจะได้อธิบายให้ทราบดังต่อไป

ประโยชน์ของพระอุโบสถนั้น มีดังต่อไปนี้

๑. เป็นสถานที่ทำวัตร เช้า-เย็น และเจริญพระพุทธมนต์ ของพระภิกษุ สามเณร อุบาสก และอุบาสิกา ผู้ที่มารักษาพระอุโบสถ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจวัตรอย่างหนึ่งที่จะพึงกระทำ และนอกจากนั้นแล้วยังได้มีการเจริญพระพุทธมนต์ ซึ่งเป็นการสาธยายพุทธพจน์ในบทต่าง ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นบุญกุศลอย่างหนึ่ง

๒. เป็นสถานที่อุปสมบทพระภิกษุ ซึ่งกุลบุตรผู้หนึ่งผู้ใดมีความเลื่อมใสมีความประสงค์จะอุปสมบทเป็นแล้วละก็ ต้องผ่านการอุปสมบทที่พระอุโบสถนี้

๓. เป็นสถานที่แสดงโอวาทปาฏิโมกข์ ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมของภิกษุสงฆ์ที่จะต้องทำการสวดปาฏิโมกข์ทุกกึ่งเดือน ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ แรม ๑๔ ค่ำ หรือแรม ๑๕ ค่ำ เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีระหว่างพระภิกษุสงฆ์ เพื่อเป็นความบริสุทธิ์แห่งสงฆ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจวัตรที่สำคัญ

๔. เป็นสถานที่สวดกฐิน เมื่อพระได้เข้าจำพรรษาถ้วนไตรมาสแล้ว จะมีท่านสาธุชนผู้ที่มีจิตศรัทธานำผ้ากฐินมาทอดถวาย ตามวัดต่าง ๆ อย่างน้อยจะต้องมีพระภิกษุ ๕ รูปขึ้นไป เพื่อพระภิกษุสงฆ์เหล่านั้นจะได้อานิสงส์กฐินด้วย และผู้ถวายก็จะได้อานิสงส์ด้วย แต่สงฆ์จะต้องยอมให้ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งที่มีจีวรเก่า หรือขาด เป็นองค์ครองกฐินนั้น หรือแล้วแต่สงฆ์จะตกลงกัน ซึ่งเรียกว่า **" อปโหลก "** คือยกให้หรือมอบให้ จากนั้นก็จะมีการสวดญัตติกรรม คือ สงฆ์ยกให้ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นองค์ครอง จะต้องสวดตั้งญัตติกรรมในภายในพระอุโบสถนี้

๕. เป็นสถานที่ สวดปริวาส มานัตต์ อัพภาณ เพื่อภิกษุผู้ต้องการออกจากอาบัติสังฆาทิเสส ซึ่งจะต้องทำสังฆกรรมในภายในพระอุโบสถนี้เหมือนกัน

๖. เป็นสถานที่ ปฏิบัติกรรมฐาน เพราะการปฏิบัติธรรมเป็นความจำเป็นสำหรับพระภิกษุ สามเณร แต่การปฏิบัติธรรมจะต้องอาศัยสถานที่อันเป็นสัปปายะ อันเงียบสงัด มีพระอุโบสถ เป็นต้น

๗. เป็นสถานที่ ประชุมฟังธรรม ของพุทธบริษัททั้งหลาย โดยเฉพาะอุบาสก อุบาสิกา ที่มาฟังธรรมในวันธรรมสวนะ หรือฟังธรรมในวันทำบุญกุศลอื่น ๆ อีก เช่น บุญทอดผ้าป่า บุญทอดกฐิน เป็นต้น ก็ต้องอาศัยพระอุโบสถนี้เอง

๘. เป็นปูชนียสถาน สถานที่ควรแก่การเคารพบูชา เพราะถือเหมือนว่าเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้า เรียกว่า **"พุทธาวาส"** โดยเฉพาะเขตพุทธาวาส มีอุโบสถ หรือเจดีย์ อันเป็นที่เคารพสักการะ บูชาด้วยแล้ว ยิ่งให้ความเคารพมาก เพื่อเป็นการเคารพต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างสูง ฉะนั้นพระอุโบสถนี้จึงเป็นปูชนียสถาน และเป็นสัญญลักษณ์อันสง่างามของพุทธศาสนิกชนด้วย

อานิสงส์

เมื่อมาคำนึงถึงกุสลอันยิ่งใหญ่ในการสร้างพระอุโบสถในครั้งนี้ จะทำให้เกิดปีติความยินดีด้วยเหตุ ๓ ประการ คือ

๑. กิจนี้ เป็นกิจที่สำคัญที่สุดในทางพระพุทธศาสนา

๒. ความสามัคคีของเหล่าพุทธศาสนิกชนผู้ได้ช่วยเหลือในการงานทั่วหน้า

๓. ผลที่ได้รับจากการสร้างพระอุโบสถในครั้งนี้ มีประโยชน์แก่ตน และเป็นสาธารณกุศลอีกด้วย ฯ.

พระอุโบสถนี้สำเร็จด้วยการสร้างแบบคอนกรีต และยังมีพระพุทธปฏิมากรเป็นพระประธานในโรงอุโบสถ ล้วนแต่เป็นสิ่งอันศักดิ์สิทธิ์เป็นที่น้อมใจของผู้ที่ได้พบเห็น ให้อนุโมทนาสาธุการก็ในส่วนที่สมบูรณ์ ด้วยสีมาเปรียบประดุจธงแห่งจอมทัพเป็นสำคัญ ถ้าหาไม่ก็จะไม่สามารถทำกิจเป็นหลักฐาน เป็นต้นว่าสวดพระปาฏิโมกข์ให้อุปสมบทได้ เหมือนกับธงชัยเฉลิมพลเลยทีเดียว เมื่อไม่มีธงกองทัพก็จะไม่อุ่นใจในการต่อสู้ศัตรูฉะนั้น ความข้อนี้พระพุทธเจ้าตรัสว่า **"วิหารทานํ สงฺฆสฺส อคฺคํ พุทฺเธหิ วณฺณิตํ ฯ"** แปลว่า สมเด็จพระพุทธเจ้าทั้งหลายทรงสรรเสริญการถวายวิหารเพื่อสงฆ์ว่าประเสริฐ ฯ.

นอกจากโรงอุโบสถ และพระพุทธปฏิมากรนี้ ยังมีกิจที่ควรอนุโมทนา คือ ศาลา ท่าน้ำ ถนน อันจะเป็นอุปกรณ์แก่สาธารณชนเป็นกิจสำคัญ เป็นการกระทำอันจัดเข้าในการบำรุงพระพุทธศาสนา ซึ่งสั่งสอนให้ประพฤติดี ในบรรดากิจการทั้งหลายเหล่านี้ตั้งต้นแต่การสร้างโรงอุโบสถขึ้นมา สิ่งที่ควรอนุโมทนาต่อไปก็คือ ความสามัคคีของท่านสาธุชนทั้งหลายจริงทีเดียว สรรพการงานกิจบางอย่างคน ๆ เดียวไม่สามารถจะทำให้สำเร็จลงได้ เช่น การยกหามของหนักตลอดจนถึงการที่จะต้องช่วยเหลือกันด้วยการร่วมแรงและความคิดทุกชนิดของงานจะสำเร็จเป็นผลได้ก็ต้องอาศัยกันและกัน อันเรียกชื่อในทางพระพุทธศาสนาว่า **"สามัคคี"** แม้เป็นการยากลำบากเพียงไรก็ต้องสำเร็จ ถ้าขาดกำลังสามัคคีแล้วแม้การงานหยาบ ๆ ง่าย ๆ ก็ไม่มีทางจะสำเร็จลงได้ เพียงการแบกหามก็เป็นกิจจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือกันแล้ว กิจอื่นไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงดังนี้ กิจการทางพระพุทธศาสนาก็นัยเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การสร้างโรงพระอุโบสถในคราวครั้งนี้ก็ต้องประกอบด้วยความสามัคคีของชาวบ้าน และชาววัด ชาวบ้านให้กำลังทรัพย์ ทางวัดให้กำลังความคิดเป็นแนวรวมกันเป็นเอกฉันท์ นั่นคือความสามัคคีอันจะนำมาซึ่งความเจริญแก่ตน และแก่ส่วนรวมทั้งยังทำให้พระพุทธศาสนาเจริญก้าวหน้า เหตุนั้น สมเด็จพระบรมโลกเชฏฐ์ศาสดาจารย์ จึงตรัสสอนว่า **"สมคฺคานํ ตโป สุโข"** แปลว่า ความเพียรของเหล่าชนผู้พร้อมเพรียงกัน เป็นสภาพนำมาซึ่งความสุข ฯ.

บุคคลผู้ประกอบกิจที่เป็นส่วนดีงาม ไม่ควรจะหวังผลส่วนตนฝ่ายเดียว หรือไม่ควรจะเหลียวแลคำนินทาหรือสรรเสริญเป็นประมาณ โดยเฉพาะควรติดตามความเหมาะสมของการงานนั้นด้วยคือ ความเป็นประโยชน์แก่ปัจฉิมาชนตาชน ผู้เกิดสุดท้ายในภายหลัง ดังจะได้อธิบายดังต่อไป

ตามปกติคนเราคนหนึ่ง ๆ อยู่ไปก็ไม่ได้ถึงไหนไม่ช้าก็ตาย ลูกหลานเรา พวกพ้องเรา ชาติ ศาสนา ของเราเป็นไปได้นานกว่าเรา ฉะนั้นหากเราจะทำหรือบำรุงอะไรเพื่อตัวเราโดยเฉพาะ ไม่เห็นถึงประโยชน์ส่วนรวม ได้ชื่อว่าเห็นแก่ตัวเกินไป ทุกศาสนาก็ไม่สรรเสริญคนประเภทนี้ ฯ.

ตัวอย่างพระอุโบสถหลังนี้จะสำเร็จได้ ก็ด้วยความไม่เห็นแก่ตัว ท่านผู้เป็นประธานในการก่อสร้าง ผู้สละทรัพย์และสละกำลัง ล้วนมีความคิด มุ่งจะให้เป็นประโยชน์แก่คนทั้งหลายในภายหลังจะได้สรรเสริญยกย่อง พระพุทธองค์ตรัส

ว่า **"อัตตสุขปริจจาคบุคคล"** คือ ผู้สละความสุขส่วนตนประกอบกิจส่วนสาธารณกุศล หากว่าไม่มีความนึกคิดเช่นนี้แล้ว ศาสนาก็จะไม่เจริญก้าวหน้าตามสมควรที่จะเป็นไป ฯ.

ผลอันจะได้รับจากการประกอบกิจการสาธารณกุสล ย่อมได้รับความบันเทิงใจในขณะที่ระลึกถึงว่าเราเกิดมาในชาติที่นับถือพระพุทธศาสนาได้ หาได้รู้ว่า พระพุทธศาสนาสอนให้คนประพฤติดี บัดนี้เราได้ช่วยกันยกย่องเชิดชูพระพุทธศาสนา ตามกำลังของตน นับว่าไม่เสียทีที่เกิดมาชาติหนึ่ง แม้ถึงจะตายไปก็ไม่เสียดายชีวิต เพราะได้ทำประโยชน์อันยิ่งใหญ่ไว้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ย่อมได้รับความร่าเริงใจ หากมีญาณวิถีพอที่จะหยั่งทราบซึ้งถึงกรรมที่ตนกระทำในหนหลังก็จะพึงทวีความบันเทิงใจยิ่งขึ้นในแดนสวรรค์สมด้วยพุทธภาษิตที่ว่า

"อิธ นนฺทติ เปจฺจ นนฺทติ กตปุญฺโญ อุภยตฺถ นนฺทติ"

แปลความว่า ผู้ใดทำบุญไว้แล้ว ย่อมบันเทิงใจในโลกนี้ และโลกหน้า อันประโยชน์ส่วนตนนั้น ไม่ต้องสาธยายให้ยืดยาว เพราะว่าการทำสิ่งใดเป็นประโยชน์แก่สาธารณชน การกระทำสิ่งนั้นย่อมเป็นประโยชน์แอบแฝง อยู่ในตนอุปมาเหมือนเงาตามตนฉะนั้น ข้อสำคัญที่ควรจะกล่าวคือกิจที่บุคคลทุก ๆ คนทำด้วยศรัทธาเป็นเบื้องหน้า ย่อมมีอำนาจน้อมใจให้ทราบ ซึ้งในรสพระธรรมยิ่ง ๆ ขึ้นไป พระธรรมย่อมตามรักษาบุคคลนั้นไว้ในความสุข ฯ.

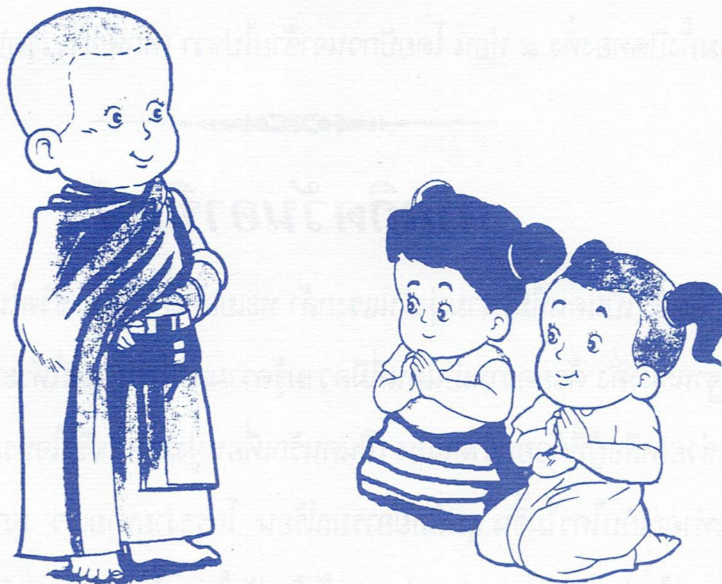
สรุปความตามที่ได้อธิบายมีเพียง ๓ ข้อ ดังนี้

๑. กิจ คือการสร้างพระอุโบสถนี้ เป็นกิจสำคัญในทางพระพุทธศาสนาอันหนึ่ง ฯ.

๒. ได้อาศัยความสามัคคี บันดาลให้เป็นไป และ

๓. ประโยชน์อันยิ่งใหญ่นั้น จะได้แก่ปัจฉิมาชนตาชน คนที่เกิดมาในภายหลัง

และตามที่ได้อธิบายนั้น ก็พอเป็นเค้าตามนัยแห่งพระพุทธภาษิตที่ว่า " **ตสฺมา ธีรา ปสํสนฺติ ปณฺฑิตา กตปุญฺญตํ** " แปลว่า ปราชญ์บัณฑิตย่อมยกย่องสรรเสริญผู้ทำบุญดังนี้ ฯ.

ไม้มงคลที่ใช้กับการ วางศิลาฤกษ์

ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ก่อนทำการก่อสร้างนิยมทำพิธีวางศิลาฤกษ์โดยใช้ไม้มงคล ๙ ชนิด ปักกับพื้นดินไม้ทั้ง ๙ ชนิด มีชื่อเป็นมงคลนาม ดังนี้

๑. **ไม้ราชพฤกษ์** หมายถึง ความเป็นใหญ่ และมีอำนาจวาสนา

๒. **ไม้ขนุน** หมายถึง หนุนให้ดีขึ้นร่ำรวยขึ้น ทำอะไรจะมีผู้ให้การเกื้อหนุน

๓. **ไม้ชัยพฤกษ์** หมายถึง การมีโชคชัย ชัยชนะ

๔. **ไม้ทองหลาง** หมายถึง การมีเงินมีทอง

๕. **ไม้ไผ่สีสุก** หมายถึง มีความสุข

๖. **ไม้ทรงบาดาล** หมายถึง ความมั่นคง หรือทำให้บ้านมั่นคงแข็งแรง

๗. **ไม้สัก** หมายถึง ความมีศักดิ์ศรี ความมีเกียรติ

๘. **ไม้พะยูง** หมายถึง การพยุงฐานะให้ดีขึ้น

๙. **ไม้กันเกรา** หมายถึง ป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ หรืออีกชื่อหนึ่งว่าตำเสา ซึ่งอาจหมายถึงทำให้เสาเรือนมั่นคง

ไม้มงคลเหล่านี้จะลงอักขระที่เรียกว่า หัวใจพระอิติปิโส ได้แก่ **อะ สัง วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภะ** ลงบนท่อนไม้ชนิดละอักขระ พร้อมทั้งปิดทองทั้ง ๙ ท่อน โดยปักวนจาซ้ายไปขวา (ทักษิณาวรรต)

คนเกิดวันอาทิตย์

คนเกิดวันอาทิตย์ เป็นคนที่มีความมุ่งมั่นแรงกล้า ทะเยอทะยานสูง ชีวิตในวัยเด็กไม่ค่อยอบอุ่นสุขสบายนัก แต่เมื่อเติบโตแล้วจะมีฐานะมั่งคั่ง ด้วยความเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ แต่ให้ระวังเรื่องการใช้สอยเพราะเป็นคนใจกว้างอย่างนักเลง ชอบช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าตนเอง เป็นคนรักเพื่อนฝูงมาก จริงใจประเภทถึงไหนถึงกัน แต่ไม่ค่อยได้ความจริงใจตอบเพราะทำคุณกับใครไม่ขึ้น อุปนิสัยอารมณ์ร้อน โกรธง่ายหายเร็ว สุภาพอ่อนโยน คล่องแคล่ว ชอบพบปะผู้คน พูดจาดีมีหลักการ ใจอ่อนรักหลงคนง่าย ค่อนจะเจ้าชู้แต่รักใครแล้วจะทุ่มเทสุดชีวิต ชอบเดินทางท่องเที่ยวผจญภัย

คนเกิดวันอาทิตย์ควรระวังเรื่องความใจร้อน เรื่องความหูเบาเชื่อคนง่าย และเรื่องหน้าใหญ่ใจโต ซึ่งอาจจะสร้างศัตรูโดยไม่รู้ตัว

ไม้มงคลของคนที่เกิดวันอาทิตย์ จะเป็นไม้ดอกสีเหลือง หรือสีส้ม เนื่องจากสีเหลือง และสีส้มเป็นสีที่ถูกโฉลก ต้นไม้ที่เป็นสิริมงคลของคนเกิดวันอาทิตย์มี ดังนี้

โป๊ยเซียน จะเป็นพันธุ์ใดก็ได้แต่จะต้องมีดอกสีเหลือง หรือสีส้ม และจะเป็นมงคลอย่างยิ่งหากเป็นสีส้ม หรือสีเหลืองในดอกเดียวกัน โป๊ยเซียนไม้แห่งโชคลาภจะนำโชคลาภมาให้กับผู้ปลูก

โกศล เป็นไม้ที่ใบมีสีสันต่าง ๆ ทั้งเหลือง เขียว แดง ส้ม ซึ่งก็เป็นสีที่ถูกโฉลก คำว่าโกศล นั้นพ้องกับคำว่า กุศล จึงเชื่อว่า คือการสร้างบุญ คุณงามความดี ช่วยคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข

จำปา ถือเป็นต้นไม้ที่จะนำโชค และเหมาะสมกับคนเกิดวันอาทิตย์อย่างยิ่ง

ชบา ทั้งที่ดอกสีเหลือง และ สีส้ม ซึ่งจะทำให้บ้านดูสดใส

ราชพฤกษ์ หรือคูน ด้วยดอกที่เป็นพวงระย้าสวยงาม และมีดอกสีเหลืองตัดกับสีของท้องฟ้าในฤดูร้อน จะทำให้บ้านดูสดใส และยังมีความเป็นมงคลทางด้านช่วยให้มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

กุหลาบ ควรเป็นกุหลาบดอกสีเหลือง หรือส้ม หากนำมาปลูกเลี้ยงไว้จะทำให้เกิดความสง่างาม ภาคภูมิ

คนเกิดวันจันทร์

คนเกิดวันจันทร์ เป็นคนมีเสน่ห์ เป็นที่รักใคร่ของบุคคลทั่วไป พูดจาไพเราะอ่อนหวาน กิริยานุ่มนวล แต่ยามโมโหแล้วมักจะปากร้าย ส่วนใหญ่มักจะกำพร้าพ่อ หรือแม่ตั้งแต่วัยเด็ก ญาติพี่น้องก็พึ่งพาอาศัยไม่ได้ เป็นคนอ่อนแอเจ้าน้ำตา ช่างเอาใจผู้อื่น และก็ชอบให้ผู้อื่นเอาใจด้วยเช่นกัน มีความละเอียดรอบคอบ พิถีพิถัน เป็นคนเจ้าสำราญ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจ ชอบความหรูหรา คบเพื่อนสูงศักดิ์ เป็นผู้มีความรู้ดี มีสติปัญญาดี ใฝ่รู้ มักไม่ตกอับเนื่องจากมีผู้ใหญ่ให้ความอุปถัมภ์อยู่เสมอ

คนเกิดวันจันทร์ควรลดความวิตกกังวลลงบ้าง ให้ระวังการคบคนไม่ดีจะนำเรื่องเดือดร้อนมาให้ หรือเสียโอกาสในการก้าวหน้า และให้ระวังการใช้จ่ายอย่าตามใจตัวเอง

ไม้มงคลสำหรับคนเกิดวันจันทร์ ถ้าเป็นดอกไม้ควรเป็นไม้ที่มีดอกขาว หรือเหลืองจะถูกโฉลกมาก คนเกิดวันจันทร์จะมีต้นไม้มงคลให้เลือกปลูก ดังนี้

วาสนา ตามตำรามิได้ระบุไว้ว่าเป็นวาสนาพันธุ์ใด แต่ขึ้นชื่อว่าวาสนาแล้วนั้นให้คุณทั้งสิ้น **วาสนาราชินี** จะให้คุณทางด้านบุญที่สูงล้น มีโชควาสนา **วาสนาอธิษฐาน** เชื่อว่าจะทำให้เกิดความสุข สมหวัง ทำให้เกิดแรงบันดาลตามความปรารถนา

โกศล นั้นพ้องกับคำว่า กุศล จึงเชื่อว่า คือการสร้างบุญ คุณงามความดี ช่วยคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข

มะลิ ไม่ว่าจะเป็นมะลิซ้อนหรือมะลิลา ก็เป็นสิริมงคลทางด้านทำให้คนในบ้านมีความบริสุทธิ์ มีความรักและความคิดถึงแก่บุคคลทั่วไป

ราตรี นอกจากจะมีกลิ่นหอมชื่นใจยังให้ความเป็นสิริมงคลดีมาก

มะม่วง นอกจากจะเก็บผลกินได้แล้ว ยังเชื่อว่าจะทำให้ผู้ปลูกร่ำรวยยิ่งขึ้นอีกด้วย

กวนอิม เชื่อกันว่าเมื่อปลูกกวนอิมในบ้านจะเกิดเป็นสิริมงคล นำผลให้มีฐานะดี เกิดความร่ำรวย

โป๊ยเซียน ควรเลือกปลูกที่ดอกสีขาว หรือสีเหลือง โป๊ยเซียนนั้นจะนำโชคลาภมาให้กับผู้ปลูก

จำปี หากนำมาปลูกในบ้านจะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง การงานก้าวหน้า

พลูด่าง เป็นไม้ที่เจริญงอกงามง่าย ให้คุณทางด้านการเจริญงอกงามในชีวิต

แก้ว คนไทยโบราณเชื่อว่า บ้านใดปลูกต้นแก้วไว้จะทำให้คนในบ้านนั้นมีความดี มีความสูงค่า มีจิตใจแจ่มใส บริสุทธิ์ดุจแก้ว

มะยม เชื่อว่าสามารถป้องกันความถ่อย ถ้อยความ และผีร้าย แต่บางตำราว่าจะทำให้ผู้คนนิยมชมชอบ

ชะพลู ปลูกไว้เพื่อเสริมสิริมงคล แก่คนเกิดวันจันทร์

กระถิน ท่านว่าสามารถป้องกันเสนียดจัญไร

คนเกิดวันอังคาร

คนเกิดวันอังคาร ในวัยเด็กจะไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ ส่วนใหญ่จะไปเติบโตโดยคนอื่นเลี้ยงดู ชีวิตมักจะขึ้น ๆ ลง ๆ เนื่องจากเป็นคนใช้เงินมือเติบ ควรอยู่ไกลถิ่นบ้านเกิดจึงจะก้าวไกลดี

อุปนิสัยเป็นคนจิตใจกล้าหาญ ใจนักเลง มีบุคลิกที่ดูเหมือนก้าวร้าวเพราะพูดจาไม่อ่อนหวาน แต่พูดในทางผลประโยชน์ได้ดี พูดจาไม่เกรงใจใคร ทั้งที่จริงใจจึงไม่ค่อยมีเพื่อนแท้ อารมณ์ร้อน มีความอดทนสูง เป็นนักต่อสู้ทั้งใจและกาย ชอบงานอิสระที่ไม่ต้องใช้ความประณีต

คนเกิดวันอังคารควรระวังเรื่องใจร้อนจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต แม้จะมีความตั้งใจในการทำงาน ควรมีความยับยั้งชั่งใจในการใช้จ่าย และควรฝึกการวางแผนหรือเรียงลำดับความคิดให้ดี

ไม้มงคลสำหรับคนเกิดวันอังคาร สีมงคลของคนวันอังคารคือ สีแดง หรือชมพู ดังนั้นไม้ดอกที่ปลูกควรเป็นสีใดสีหนึ่งนี้ ไม้ประดับที่เป็นสิริมงคล ได้แก่

กุหลาบ ควรปลูกที่ดอกสีแดง หรือชมพู เพื่อก่อให้เกิดความเป็นมงคล เกิดความสุข ความสบายใจ และมีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต เกิดความสง่างาม ภาคภูมิ

โป๊ยเซียน เลือกที่ดอกสีแดงหรือชมพู จะช่วยให้มีความโชคดีในชีวิตเสมอ

อัญชัน เป็นไม้ประดับที่ให้คุณกับคนเกิดวันอังคารทางด้านความเป็นสิริมงคล

โกศล นั้นพ้องกับคำว่า กุศล จึงเชื่อว่า คือการสร้างบุญ คุณงามความดี ช่วยคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข

เข็ม ควรเป็นเข็มแดงหรือชมพู ปลูกต้นเข็มไว้ในบริเวณบ้านเชื่อว่าจะทำให้สมองปลอดโปร่ง เกิดความคิดความอ่านที่ดี ให้คุณโดยทั่วไปด้วย

ชบา ที่ถูกโฉลกต้องเป็นชบาสีแดงหรือชมพู ให้คุณด้านการงานเจริญก้าวหน้าไร้ปัญหา และอุปสรรค

พญายอ หากคนวันอังคารปลูกเลี้ยงไว้ท่านว่าจะทำให้ดำเนินชีวิตราบรื่นเป็นสุขสมบูรณ์

คนเกิดวันพุธ

คนเกิดวันพุธ มักมีโรคประจำตัว นอกจากจะพึ่งพาญาติพี่น้องไม่ได้แล้วมักจะต้องเกื้อหนุนญาติพี่น้องด้วย ชีวิตไม่ได้อยู่ปรนนิบัติพ่อแม่ มักคบหาเพื่อนอายุมากหรือฐานะหน้าที่สูงกว่า เป็นคนฝักใฝ่เรื่องของศาสนา ถ้าบวชจะเด่นดังในวงการศาสนา ทำงานอื่นจะรุ่งโรจน์ได้กว่าทางค้าขาย

อุปนิสัยทั่วไป เป็นคนมีเสน่ห์ มีจิตใจและน้ำใจไมตรีดี พูดจาเปิดเผยตรงไปตรงมา รักและซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง ใจกว้าง ชอบเลี้ยงเพื่อนฝูงให้มีความสุข ชอบเรื่องบันเทิงใจไม่เคร่งเครียดกับชีวิต ดูเป็นคนเรื่อยๆ เฉื่อย ๆ เอาแต่สบาย แต่ความจริงไม่ใช่คนเกียจคร้าน ขี้ใจน้อย หูเบา ชอบให้คนเอาใจ ทำอะไรไม่ค่อยคิดให้ถ้วนถี่ สะเพร่า คนเกิดวันพุธควรระมัดระวังเรื่องใจอ่อนใจง่ายเชื่อคนง่าย และความใจกว้างจนเกินไป

คนเกิดวันพุธ (กลางคืน)

วันพุธกลางคืนหรือวันราหู คนเกิดวันนี้จะเป็นคนดื้อรั้น ไม่ฟังใคร ไม่ยอมปรับปรุงแก้ไขตัวเอง มักเชื่อคนผิด ๆ คนไม่จริงใจ แต่กับคนใกล้ชิดที่จริงใจกลับไม่เชื่อฟัง ฐานะลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีหลักทรัพย์แต่ไม่มีเงินเงินทองพอใช้จ่าย มีความรู้ความสามารถ มีความตั้งใจสูง แต่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เหมาะกับการประกอบอาชีพครูสอนศีลธรรม หรือวิชาช่างจึงจะดี จะตั้งตัวได้เมื่ออายุมากแล้ว

ไม้มงคลสำหรับคนเกิดวันพุธ มีหลายชนิด ไม่ว่าจะเกิดพุธกลางวัน หรือกลางคืนจะมีไม้มงคลอย่างเดียวกัน และควรเลือกที่มีดอกสีเหลืองซึ่งเป็นสีต้องโฉลก

กวนอิม เชื่อกันว่าเมื่อปลูกกวนอิมในบ้านจะเกิดเป็นสิริมงคล นำผลให้มีฐานะดี เกิดความร่ำรวย

วาสนา ชื่อก็เป็นสิริมงคลอยู่แล้ว หากปลูกร่วมกับต้นกวนอิมจะเหมาะสมอย่างยิ่ง ตามตำรามิได้ระบุไว้ว่าเป็นวาสนาพันธุ์ใด แต่ขึ้นชื่อว่าวาสนาแล้วนั้นให้คุณทั้งสิ้น **วาสนาราชินี** จะให้คุณทางด้านบุญที่สูงล้น มีโชควาสนา **วาสนาอธิษฐาน** เชื่อว่าจะทำให้เกิดความสุข สมหวัง ทำให้เกิดแรงบันดาลตามความปรารถนา

พลูด่าง เป็นไม้ที่เจริญงอกงามง่าย ให้คุณทางด้านการเจริญงอกงามในชีวิต

โป๊ยเซียน ควรเป็นโป๊ยเซียนที่มีดอกสีเหลือง จะต้องโฉลกกว่าสีอื่น ๆ โป๊ยเซียนนั้นจะนำโชคลาภมาให้ผู้ปลูก

กล้วย ไม่ว่าจะเป็นกล้วยชนิดใด จะให้ผู้ปลูกร่มเย็นเป็นสุขกายสบายใจ

ราชพฤกษ์ หรือคูน เป็นไม้ที่ให้ความสดใสแก่บ้านด้วยดอกที่เป็นพวงระย้าสวยงาม และสีเหลืองที่จะตัดกับสีของท้องฟ้าในฤดูร้อน และยังมีความเป็นมงคลทางด้านช่วยให้มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

กุหลาบ หากเป็นสีเหลืองจะดีที่สุดสำหรับผู้ที่เกิดวันพุธ จะทำให้ประสบกับความสุขสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

โกศล นั้นพ้องกับคำว่า กุศล จึงเชื่อว่า คือการสร้างบุญ คุณงามความดี ช่วยคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข

ชบา ควรเลือกปลูกชบาที่ดอกสีเหลือง จะต้องโฉลกที่สุด

คนเกิดวันพฤหัสบดี

คนเกิดวันพฤหัสบดี จะมีรูปร่างสง่างามทั้งชายและหญิง มีสติปัญญาดีฉลาดหลักแหลมเป็นเลิศ มีความละเอียดลึกซึ้ง ทำงานประณีต สนใจใฝ่หาความรู้สม่ำเสมอ พูดจาฉะฉานมีหลักการ เชื่อในความคิดของตัวเองจนไม่ค่อยยอมรับฟังคนอื่น โกรธง่ายหายเร็ว เมื่อโต้เถียงกับใครอยากเป็นฝ่ายถูกแต่ไม่คิดจะเก็บมาเป็นอารมณ์ เพียงแค่อยากชนะเท่านั้น มีความมุ่งมั่น และตั้งใจสูง ตัดสินใจแล้วยากที่จะเปลี่ยนแปลง มีความทะเยอทะยาน ต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ และฐานะ จะวางแผนอย่างรอบคอบและอดทนรอคอยอย่างใจเย็น

ชะตาชีวิต จะได้ดีมีเกียรติ มีทรัพย์ แต่จะมีทุกข์เรื่องเพื่อนฝูงหรือคู่ครอง เพราะเป็นคนเจ้าชู้ บริวารไม่ค่อยเชื่อฟัง ชะตาชีวิตต้องคอยค้ำชูผู้อยู่รอบข้างเสมอ

ไม้มงคลสำหรับคนเกิดวันพฤหัสบดี ควรเป็นไม้ดอกสีขาวจึงจะต้องโฉลก

มะลิ ถือเป็นไม้มงคลที่สูงค่าจึงนิยมใช้บูชาพระ ไม่ว่าจะเป็นมะลิซ้อนหรือมะลิลา ก็เป็นสิริมงคลทางด้านทำให้คนในบ้านมีความบริสุทธิ์ มีความรัก และความคิดถึงแก่บุคคลทั่วไป

จำปี เป็นไม้มงคลอีกชนิดหนึ่งของผู้เกิดวันพฤหัสบดี หากนำมาปลูกในบ้านจะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง การงานก้าวหน้า

ราตรี นอกจากจะมีกลิ่นหอมชื่นใจยังให้ความเป็นสิริมงคลดีมาก

พุด ไม่ว่าจะเป็นพุดชนิดใดจะส่งผลให้มีความเจริญ มั่นคง แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งสิ้นแต่ควรเป็นพุดชนิดที่ดอกสีขาว

กุหลาบ ควรเป็นดอกสีขาว หากนำมาปลูกเลี้ยงไว้จะทำให้เกิดความสง่างาม ภาคภูมิ

แก้ว ท่านว่าปลูกแล้วจะส่งผลให้คนในบ้านนั้นมีความดี มีความสูงค่า มีจิตใจแจ่มใส บริสุทธิ์ดุจแก้ว

คนเกิดวันศุกร์

คนเกิดวันศุกร์ มักมีบุคลิกดี มีปากเป็นเอก คือพูดจาหวาน ช่างยกยอเอาอกเอาใจ ปลอบประโลมคนเก่ง วัยเยาว์มักอาภัพมีญาติก็เหมือนไม่ค่อยมี ส่วนใหญ่จะกำพร้าบิดาตั้งแต่เล็ก เป็นคนรักสวย รักงาม ชอบแต่งตัวแต่แต่งไม่ขึ้นนัก มักนิยมของงามของหรูหราโอ่อ่า แต่เป็นไปในทางสมถะ เป็นคนขี้น้อยใจ จิตใจดี ใสซื่อ ไม่เคยคิดแค้นใคร ชอบพูดจาอ่อนน้อมถ่อมตน แต่เมื่อโกรธแล้วปากร้ายพูดให้คนเกลียดได้ มีความรู้ความสามารถโดดเด่น รักเพื่อนฝูง มีน้ำใจ เมตตากรุณาทำคุณคนไม่ขึ้น ไม่ทะเยอทะยาน ชอบชีวิตสุขสงบ มั่นคง ปลอดภัย ไม่นิยมเสี่ยงโชค

ชะตาชีวิต มักถูกคนรอบข้างเบียดเบียนพึ่งพาอาศัย แต่ตัวเองก็ยินดีช่วย ต้องทำงานที่ใช้พรสวรรค์จะได้ดีกว่าทางที่เล่าเรียนมา จะอาภัพคู่ครอง เป็นคนเจ้าชู้หมกมุ่นในโลกีย์ โดยทั่วไปมักไม่ตกยาก เพราะมีความรู้ดี และมีผู้ใหญ่ให้ความเอ็นดูอยู่เสมอ ให้ระวังเรื่องความใจอ่อน และไม่ควรวางใจใครง่าย ๆ

ไม้มงคลสำหรับคนเกิดวันศุกร์ มีดังนี้

กุหลาบ ควรเป็นกุหลาบสีแดง หรือชมพู หากนำมาปลูกเลี้ยงไว้จะทำให้เกิดความสง่างาม ภาคภูมิ

อัญชัน ให้คุณด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เข็ม หากปลูกเข็มไม่ว่าจะสีแดง หรือชมพูไว้ในบ้าน จะทำให้ชีวิตก้าวหน้าไปด้วยดี

ชบา เป็นไม้ที่เป็นสิริมงคลของคนเกิดวันศุกร์ จะสีแดงหรือชมพูก็ดีทั้งสิ้น

โกศล พ้องกับคำว่า กุศล จึงเชื่อว่า คือการสร้างบุญ คุณงามความดี ช่วยคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข

โป๊ยเซียน ควรปลูกที่ดอกสีแดง หรือชมพู โป๊ยเซียนนั้นจะนำโชคลาภมาให้ผู้ปลูก

คนเกิดวันเสาร์

คนเกิดวันเสาร์ เป็นคนกล้าแกร่งห้าวหาญ ใจนักเลงกล้าได้กล้าเสีย ใจกล้า บ้าบิ่น พูดจานุ่มนวลไม่เป็น พูดเสียงแข็ง ไม่มีหางเสียง หรือพูดน้อย มีครอบครัวใหญ่ มีญาติพี่น้องมาก มีความสุขุมรอบคอบ คิดถี่ถ้วนมากจนเป็นคนใจโลเลไม่เด็ดเดี่ยวหนักแน่น มีเพื่อนมากหลากหลายประเภทเพราะเป็นคนถึงไหนถึงกัน มีความอดทนดีแต่ก็ไม่ชอบสิ่งซ้ำซาก เป็นคนอยากรู้อยากเห็นชอบแสวงหาอะไรใหม่ ๆ และเป็นคนดื้อเงียบ ถือทิฐิ มีเล่ห์เหลี่ยมพอสมควร บางครั้งสนใจเรื่องตนเองมากไปจนเหมือนเห็นแก่ตัว

ชะตาชีวิต ชอบอยู่อย่างเรียบง่าย ชอบงานที่ไม่ต้องเคร่งเครียด มักมีคู่มากแต่ไม่ใช่คู่แท้ ควรระวังเรื่องเพื่อนจะนำความเดือดร้อนมาให้ และหากเชื่อฟังคำเตือนของคนอื่นบ้าง ลดความห้าวหาญลงบ้างจะได้ดีมีอนาคตสดใส

ไม้มงคลสำหรับคนเกิดวันเสาร์ มีดังนี้

วาสนา ตามตำรามิได้ระบุไว้ว่าเป็นวาสนาพันธุ์ใด แต่ขึ้นชื่อว่าวาสนาแล้วนั้นให้คุณทั้งสิ้น **วาสนาราชินี** จะให้คุณทางด้านบุญที่สูงล้น มีโชควาสนา **วาสนาอธิษฐาน** เชื่อว่าจะทำให้เกิดความสุข สมหวัง ทำให้เกิดแรงบันดาลตามความปรารถนา

มะลิ ไม่ว่าจะเป็นมะลิซ้อน หรือมะลิลา ก็เป็นสิริมงคลทางด้านทำให้คนในบ้านมีความบริสุทธิ์ มีความรักและความคิดถึงแก่บุคคลทั่วไป

กวนอิม เป็นไม้ที่ชื่อเป็นสิริมงคล ดังนั้นนอกจากจะเป็นมงคลแก่ผู้เกิดวันเสาร์แล้วยังส่งผลถึงบุคคลอื่นในครอบครัวด้วย เชื่อกันว่าเมื่อปลูกกวนอิมในบ้านจะเกิดเป็นสิริมงคล นำผลให้มีฐานะดี เกิดความร่ำรวย

จำปี หากนำมาปลูกในบ้านจะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง การงานก้าวหน้า

จำปา ถือเป็นต้นไม้ที่จะนำโชค และเหมาะสมกับคนเกิดวันเสาร์อย่างยิ่ง

ราชพฤกษ์ หรือคูน ด้วยดอกที่เป็นพวงระย้าที่สวยงาม และสีเหลืองที่จะตัดกับสีของฟ้าในฤดูร้อน จะทำให้บ้านดูสดใส และยังมีความเป็นมงคลทางด้านช่วยให้มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

มะม่วง นอกจากจะเก็บผลกินได้แล้ว ยังเชื่อว่าจะทำให้ผู้ปลูกร่ำรวยยิ่งขึ้นอีกด้วย

เมื่อมี	*ตัวเรา*	*เขาก็เดือดร้อน*
มีเขาซ้อน	*เพิ่มมา*	*เราหวั่นไหว*
มิมีเรา	*มีเขา*	*เดือดร้อนอะไร*
จักสดใส	*สดชื่น*	*ทุกคืนวัน*

ปลูกต้นไม้ ตามทิศ

ตามประเพณีความเชื่อแต่โบราณเมื่อมีการปลูกบ้าน เรือนใหม่ เจ้าของบ้านมักหาต้นไม้มงคลมาปลูกไว้บริเวณบ้านในทิศต่าง ๆ ตามที่บรรพบุรุษได้บอกกล่าวตกทอดกันมา ตำราปลูกต้นไม้ตามทิศมีหลายตำรากล่าวไว้มากบ้างน้อยบ้าง ที่บอกเหตุผลไว้ก็มี ที่ไม่บอกก็มี การจะอธิบายถึงเหตุผลที่ต้องปลูกต้นไม้ชนิดนั้นไว้ทิศนั้นทิศนี้จึงยากที่จะอธิบายแต่พอที่จะคาดเดาได้ว่าต้นไม้ที่ปลูกไว้ในบริเวณบ้านปลูกไว้เพื่อประโยชน์ใช้สอยในครัวเรือน และถือเอาเคล็ดจากชื่อในการเรียกขานต้นไม้นั้นมาเป็นสิริมงคลให้กับบ้านและครอบครัวของตนเอง รวมทั้งได้อาศัยร่มเงา และกลิ่นหอมจากต้นไม้เหล่านั้นการจะปลูกต้นไม้ชนิดไหนอาจเลือกปลูกเฉพาะต้นไม้ที่มองเห็นประโยชน์หรือเท่าที่พอหาได้

ทิศอุดร (ทิศเหนือ)

ส้มป่อย ใช้ฝักฟอกผมแก้รังแค ขัดล้างเครื่องเงินเครื่องทอง และเป็นยาสมุนไพรแก้ได้หลายโรค เช่น ยาระบาย แก้บิด ขับเสมหะ แก้ไอ แก้ไข้มาลาเรีย ฟอกเลือด มีความเชื่อว่า ปลูกไว้ขับไล่ภูตผีปีศาจ และเป็นส่วนประกอบเข้าพิธีทำน้ำมนต์สะเดาะเคราะห์

ส้มซ่า รักษาโรคผิวหนัง มีความเชื่อว่าเป็นการแก้เคล็ดให้ลูกหลานมีชื่อเสียงขจรขจายซู่ซ่าไปทั่วเมือง

มะเดื่อ ผลกินได้ ทางยาแก้ท้องร่วง อาเจียน ห้ามลือด ล้างแผล แก้ไข้กาฬ ร้อนใน

ทิศอีสาน (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ)

ทุเรียน เป็นผลไม้และยังเป็นยาแก้น้ำเหลืองเสีย โบราณเชื่อว่าหมายถึงความเป็นผู้คงแก่เรียน

ไผ่รวก เป็นอาหารได้ ทางยาใช้ถอนพิษเบื่อเมา

มะตูม เป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ของฮินดู ดอกมีกลิ่นหอม ผลกินได้ ใช้ย้อมผ้า ทางยาช่วยย่อยอาหาร รักษาไข้จับสั่น ขับลมในลำไส้ แก้หวัด หลอดลมอักเสบ ท้องเสีย บิด ความเชื่อใช้ทำน้ำมนต์สะเดาะเคราะห์ ป้องกันเสนียดจัญไร ขับไล่ภูตผีปีศาจ และใช้ในพิธีพุทธาภิเษกต่าง ๆ พิธีครอบโขนละคร

ทิศบูรพา (ทิศตะวันออก)

ไผ่สีสุก ช่วยพรางแสงแดดยามเช้าด้านตะวันขึ้น ส่วนชื่อนั้นเป็นมงคลนาม หมายถึง ความมั่งมีศรีสุข หรืออยู่เย็นเป็นสุข

กุ่ม เป็นอาหาร เป็นยาบำรุงหัวใจ รักษาโรคผิวหนัง ขับลมในลำไส้ และเชื่อเป็นเคล็ดว่าเมื่อมั่งมีศรีสุขแล้วก็ให้เก็บเงินไว้ได้เป็นกลุ่มเป็นก้อน มีฐานะเป็นปึกแผ่นมั่นคง

มะพร้าว ประโยชน์เป็นที่รู้กันว่านานัปการ ทุกส่วนของต้น และยังช่วยพรางแสงแดดยามเช้าได้อีกด้วย

ทิศอาคเนย์ (ทิศตะวันออกเฉียงใต้)

สารภี เป็นไม้ดอกหอม เป็นยาบำรุงหัวใจ ประสาท แก้วิงเวียน หน้ามืด ตาลาย

ยอ เป็นอาหาร และเป็นยาขับลมในลำไส้ แก้ไข้ แก้ไอ เหา ปวดเมื่อย และรักษาแผลสด ส่วนเคล็ดความเชื่อนั้นคือหวังให้ผู้อื่นสรรเสริญเยินยอ

กระถิน เป็นอาหารและยาแก้ท้องร่วง สมานแผลห้ามเลือด ด้านความเชื่อนั้นคิดว่าป้องกันความเป็นเสนียดจัญไร

ทิศทักษิณ (ทิศใต้)

มะม่วง เป็นผลไม้และยาบำรุงกำลัง ยาระบาย ขับปัสสาวะ แก้ท้องร่วง อาเจียน บิด ไอ แก้คันและโรคผิวหนัง เคล็ดความเชื่อนั้นคงเป็นการระลึกถึงสวนอัมพวัน เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จไปครั้งพุทธกาล

มะพลับ กินและย้อมสีได้ เป็นยาห้ามเลือด สมานแผล แก้ท้องร่วง บิด ลงแดง

ตะโก กินและย้อมสีได้ เป็นยาแก้ท้องร่วง ตกเลือด กระษัย อาเจียน ล้างแผล แก้บิด

ทิศหรดี (ทิศตะวันตกเฉียงใต้)

พิกุล เป็นไม้ดอกหอมนิยมใช้บูชาพระ ผลกินได้ เป็นยากลั้วปาก แก้ปากเปื่อย และปวดฟัน เหงือกบวม แก้ปวดเมื่อย ร้อนใน ปวดศีรษะ ท้องผูก รากและดอกแก้ลม โลหิตและเสมหะ

ราชพฤกษ์ หรือ ชัยพฤกษ์ ใช้ประโยชน์ในการก่อสร้าง สรรพคุณทางยา ช่วยระบาย แก้แน่นหน้าอก รักษาขี้กลาก ผดผื่น ความเชื่อนั้นเป็นมงคลนาม ถือเป็นต้นไม้ประจำชาติ ดอกที่ออกเป็นช่อเหลืองอร่ามเต็มต้น เป็นสัญลักษณ์แห่งพุทธศาสนา คนโบราณใช้ในพิธีสำคัญ เช่น ใช่เสาแก่นชัยพฤกษ์ลงหลักเมือง ยอดธงชัยเฉลิมพล และคฑาจอมพล

ขนุน ผลกินได้ แก่นต้นขนุนทำเป็นสีย้อมผ้า ช่น ย้อมจีวรพระที่เรียกกันว่า **"สีกรัก"** ทางยาใช้รากแก้ปวดมูกเลือด ท้องร่วง เป็นไข้ ใบใช้ รักษาบาดแผล ความเชื่อคิดว่าปลูกแล้วจะมีคนสนับสนุนหรืออุดหนุนจุนเจือ

สะเดา กินได้และยังใช้ในการก่อสร้าง ย้อมผ้า ยังเป็นยาบำรุงธาตุ ดับพิษร้อน แก้ท้องเดิน โรคผิวหนัง แก้ไข้ ถ่ายพยาธิ แก้ริดสีดวง มีความเชื่อว่ากิ่งและใบสะเดาช่วอป้องกันภูตผีปีศาจ

ทิศประจิม (ทิศตะวันตก)

มะขาม เป็นอาหาร สรรพคุณเป็นยาถ่าย แก้หวัด คัดจมูก ท้องผูก ความเชื่อเพื่อให้คนเกรงขาม

มะยม ผลกินได้ ทางยาแก้โรคผิวหนัง ผื่นคัน แก้ไข้ หิด หัด สุกใส ความเชื่อมีว่าเพื่อให้คนนิยม นอกจากนี้ยังเชื่อว่าปลูกเพื่อป้องกันภูติผีมารบกวน นิยมใช้ใบมะยมทั้งก้านจุ่มน้ำมนต์ประพรมผู้คนและบ้านเรือนเพื่อเป็นสิริมงคล

พุทรา ผลเป็นอาหาร ทางยาแก้ท้องร่วง อาเจียน หวัดคัดจมูก ความเชื่อคงปลูกคู่มะยม เพื่อหวังให้ผู้คนนิยมไม่สร่างซา

ทิศพายัพ (ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ)

มะพูด รับประทานผล สรรพคุณทางยา ใช้ล้างแผล

มะกรูด ผลใช้สระผม ใบใช้ประกอบอาหาร เป็นยาขับลมในลำไส้ ขับระดู แก้ไอ เลือดออกตามไรฟัน แก้ปวดท้อง

มะนาว ใช้รับประทาน ประกอบอาหาร

การเขียน บ่งบอกอะไรแก่คุณ

✎ เขียนตัวหนังสือผอม สำหรับคนที่เขียนตัวหนังสือที่มีลักษณะผอมสูงจนสามารถแลเห็นได้อย่างชัดเจนนั้น อุปนิสัยนั้นมักจะเป็นคนที่มีความอ่อนไหว จิตใจจะเปราะบางมาก ชอบชีวิตที่เรียบง่ายสบาย ๆ ที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงอะไรมากนัก และค่อนข้างจะเป็นคนที่เก็บตัวอยู่ในโลกของตัวเอง ไม่ค่อยสนใจ หรือเข้าไปวุ่นวายกับเรื่องคนอื่น ในขณะเดียวกันก็เป็นคนที่ออกจะขี้อายไม่มีความมั่นใจในตัวเองนัก ทั้งยังถือสาในคำพูดของคนอื่นที่มีต่อตนเอง คนรอบข้างจะเข้ามามีอิทธิพลในชีวิตสูง

✎ **เขียนตัวหนังสือบาง** คนที่เขียนตัวหนังสือบางนั้น มีความแตกต่างจากตัวหนังสือแบบผอมสูง เพราะตัวหนังสือบาง หมายถึงเส้นที่เขียนจะเบา ไม่มีความหนักแน่นชัเจน ส่วนอุปนิสัยของคนที่มีลายมือแบบนี้ บ่งบอกถึงการเป็นที่ช่างคิด จนออกไปทางการเป็นคนคิดมาก แต่ในขณะเดียวกัน ก็จะมีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ติดจะขี้อายพอสมควรทีเดียว ให้พูด หรือแสดงออกท่ามกลางผู้คนจำนวนมาก มักจะไม่ประสบผลสำเร็จ แต่จะชอบทำในสิ่งที่คุ้นเคยอยู่เสมอ ๆ

✎ **เขียนหนังสือตัวหนัก** สำหรับข้อนี้ หมายถึงตัวหนังสือที่เวลาเขียนผู้เขียนจะกดเส้นลงหนักมาก ส่งผลให้ตัวหนังสือมีความชัดเจนเป็นอย่างดี ส่วนอุปนิสัยของคนที่มีลายมือลักษณะนี้ จะเป็นคนที่เชื่อมั่นในตัวเองมาก แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นคนที่มีความสามารถด้วยเช่นกัน จึงไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากนักแต่จะเป็นคนที่สามารถวางแผนและจัดการทุกเรื่องอย่างเป็นระบบระเบียบเสมอ มักมีเป้าหมายในชีวิต และค่อนข้างจะคาดหวังในชีวิตมาก ชอบการเป็นคนโดดเด่นและมีความสำคัญ

✎ **เขียนตัวหนังสือโต** ตัวหนังสือตัวโต หมายถึงตัวหนังสือที่มีขนาดใหญ่แต่จะมีขนาดของตัวอักษรที่สมดุลย์พอดีกันอย่างสม่ำเสมอทุกตัว สำหรับอุปนิสัยของคนที่มีลายมือเช่นนี้ บ่งบอกถึงการเป็นคนใจกว้าง มีน้ำใจไมตรีสามารถเข้าได้กับคนทุกระดับ ชอบการมีคนรักใคร่ชอบพอมาก ๆ และมีความสามารถในการควบคุมสถานการณ์อันคับขันเพราะจะเป็นคนที่มีความหนักแน่นเยือกเย็นอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเป็นคนที่มีความรอบคอบ ถี่ถ้วน และไม่ชอบให้เกิดสิ่งที่ผิดพลาดกับตัวเองอีกด้วย

✎ **เขียนตัวหนังสืออ้วน** คนที่เขียนหนังสือออกมาทางอ้วน หมายถึงตัวหนังสือที่มีขนาดความกว้างมากกว่าความยาวนั่นเอง ส่วนอุปนิสัยนั้นบ่งบอกถึงการเป็นคนมองโลกในแง่ดี ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมใด ๆ กับใครทั้งสิ้น ทั้งยังเป็นคนใจอ่อน ใจดีชอบช่วยเหลือเอื้อเฟื้อคนนั้นคนนี้อยู่เสมอ จนบางทีตัวเองถึงกับเดือดร้อนอยู่บ่อย ๆ และเมื่อต้องตัดสินใจในเรื่องใดสักเรื่อง จะมีความลังเลใจสูง ทำให้คนที่ไม่ชอบรับผิดชอบเรื่องใหญ่ ๆ ที่ต้องใช้การตัดสินใจแบบเด็ดขาด แต่มักได้รับเอ็นดูจากคนใกล้ชิดเสมอ

✎ *เขียนตัวหนังสือหวัด* สำหรับคนที่มีลายมือหวัดเขียนตัวหนังสือติดพันกันแทบทุกตัว บ่งบอกถึงอุปนิสัยของการเป็นนักคิด นักวางแผนที่ดีแต่ถ้าให้ลงมือปฏิบัติเองมักไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นคนที่เชื่อมั่นในความคิดของตัวเองมาก และมองการณ์ไกลทั้งยังมีอุดมการณ์ที่สูงส่ง แต่มักเป็นคนที่ไม่ชอบเปิดเผยตัวเองนัก ชอบอยู่ในโลกส่วนตัว และหมกมุ่นทำในสิ่งที่ชื่นชอบครั้งละนาน ๆ ในบางครั้งจะเป็นคนที่ใจร้อนกับเรื่องที่คนอื่นไม่ค่อยคาดคิดหรือคิดไม่ถึง

✎ *เขียนหนังสือโย้เย้* คนที่เขียนตัวหนังสือเดี๋ยวตัวโตเดี๋ยวตัวเล็กไม่มีความสม่ำเสมอกันเลยนั้น บอกถึงนิสัยของการเป็นเด็กไร้เดียงสา และไม่ค่อยคิดอะไรที่ซับซ้อนนัก และยังชอบตามใจตัวเอง โดยไม่ค่อยคำนึงถึงจิตใจคนอื่นสักเท่าไหร่ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นคนที่ใจกว้าง เปิดเผย ยอมรับความคิดของคนได้ง่าย แต่มักจะมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ไม่เอาจริงเอาจังหรือลึกซึ้งกับสิ่งใดมากนัก โดยเฉพาะถ้าไม่ใช่สิ่งที่ตนชอบหรือสนใจ และยังไม่ใช่คนที่มีเหตุผลอะไรเลย

✎ เขียนหนังสือเป็นระเบียบ คนที่เขียนหนังสืออย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เท่ากันทุกวรรค ทุกตอน บ่งบอกถึงนิสัยที่เป็นคนเอาจริงเอาจังกับการทำงาน และเชื่อมั่นในสิ่งที่ตัวเองเป็นแม้ว่าจะมีความแตกต่างจากคนอื่น โดยไม่สนใจว่าใครจะคิดอย่างไรกับตน ทั้งยังเป็นคนที่มีความทะเยอทะยานสูง และไม่ใช่คนที่ยอมแพ้กับอะไรง่าย ๆ จะมีความอดทนได้ยาวนานจนน่าประหลาดใจกับสิ่งที่ตนมุ่งมั้น นอกจากนี้ยังเป็นคนที่มีความมั่นคงในจิตใจสูงมาก จะไม่เปลี่ยนแปลงอะไรง่าย ๆ ถ้าไม่ใช่เรื่องร้ายมากนัก

✎ *เขียนตัวหนังสือเฉียงขึ้น* คนที่เขียนหนังสือโดยตัวหนังสือจะค่อย ๆ เฉียงขึ้นทุกทีนั้น บ่งบอกถึงการเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นในชีวิตสูงมาก และมีความอดทนพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะค่อย ๆ ไต่เต้านำพาชีวิตของตนให้ไปสู่จุดสูงสุดที่มั่นคงปลอดภัย และเหนือกว่าคนอื่นทั้งยังเป็นที่ให้ค่ากับเรื่องของวัตถุค่อนข้างมาก แต่ในขณะเดียวกันก็จะเป็นคนที่ยืนอยู่บนความเป็นจริงของชีวิต ไม่มีความซับซ้อนอะไรมากนัก สิ่งใดถูกก็คือถูกและผิดก็คือผิด และจะเชื่อมั่นในความคิดเช่นนี้โดยไม่สนใจรายละเอียดใด ๆ

✎ *เขียนตัวหนังสือเฉียงลง* ส่วนคนที่เขียนตัวหนังสือในลักษณะที่ทะแยงลงจากระดับของบรรทันนั้น มักเป็นคนที่มีชีวิตอยู่ในวันนี้ หรือปัจจุบันมากกว่าที่จะคำนึงไปถึงสิ่งที่ยังมาไม่ถึง และทีความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ชอบใช้ชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่มีระเบียบแบบแผนอะไรมากนัก ทั้งยังไม่ใช่คนที่ทะเยอทะยานอะไรเลย แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นคนที่ชื่นชมชีวิต มีความสุขได้จากทุกสิ่งรอบตัว และมีน้ำใจเข้ากับผู้คนได้ทุกระดับ และยังชอบหยิบยื่นมิตรภาพแก่ทุกคน

✎ **เขียนตัวหนังสือเป็นเหลี่ยม** ส่วนคนที่เขียนหนังสือมีลักษณะเป็นเหลี่ยมเป็นมุมอย่างชัดเจนนั้นบ่งบอกถึงนิสัยที่เชื่อมั่นในความคิดของตนอย่างรุนแรง จนออกไปทางคนที่แข็งกระด้าง และไม่ยอมรับความคิดของใครโดยง่าย นอกจากนี้ยังเป็นคนที่เอาจริงเอาจังเคร่งเครียดไปเสียแทบทุกเรื่อง ทั้งยังเป็นคนเจ้าระเบียบมองโลกแต่ในแง่ร้ายทำให้หวาดระแวงคนง่าย ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิตเท่าที่ควร

✎ **เขียนตัวหนังสือมน** ส่วนคนที่เขียนตัวหนังสือออกมาทางมนๆ กลมๆ นั้นบ่งบอกถึงนิสัยของการเป็นคนที่มองโลกในแง่ดี ชอบแสวงหาความรื่นรมย์ให้ชีวิต ทั้งยังเป็นคนใจดี ใจอ่อน ชอบการรับใช้บริการ และตามอกตามใจคนรอบข้าง นอกจากนี้ยังเป็นคนที่ปรับตัวเก่ง สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้เร็ว ทั้งยังเป็นคนที่มีความอิสระในตัวเองสูง ไม่ชอบการโดนจำกัดให้อยู่ในกรอบความคิดใดความคิดหนึ่งเท่านั้น จึงสามารถยอมรับควาคิดของคนได้โดยง่าย

✎ *เขียนตัวหนังสือเล่นหาง* สำหรับคนที่เขียนตัวหนังสือลักษณะตวัดมีหางมาก ๆ นั้น บ่งบอกถึงนิสัยของการเป็นคนช่างฝัน และโรแมนติก ชอบในเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ จนดูเหมือนคนเจ้าชู้ นอกจากนี้ยังเป็นคนที่อารมณ์ปรวนแปรรวดเร็ว มีความต้องการในเรื่องของรูป รส กลิ่น เสียงสูง ชอบชีวิตที่มีสีสันหวือหวา ให้ตื่นเต้นเร้าใจอยู่เสมอ ชอบการพบปะกับผู้คน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแต่เป็นที่ไม่ระเบียบแบบแผนในชีวิตเท่าที่ควร

ประวัติปู่ฤาษี

ตามตำนานพระฤาษีท่านได้จัดแบ่งแยกเอาไว้เป็นชั้น ๆ รวมทั้งหมด ๓ ชั้น คือ

๑. ชั้นดิน ๒. ชั้นเทพ ๓. ชั้นพรหม ซึ่งก็ได้แบ่งแยกกันออกไปอีก ๔ ประเภท ตามจุดมุ่งหมายที่ไม่เหมือนกันดังนี้

๑. พระพรหมฤาษี เรียกว่า **พรหมรรษี** มีการปฏิบัติเพียงพอ จึงได้บังเกิดเป็นพรหม

๒. เทพฤาษี เรียกว่า **เทวรรษี** ผู้ที่มีฤทธิ์มีอำนาจจากการปฏิบัติ จึงบังเกิดเป็นเทพ

๓. เจ้าฤาษี เรียกว่า **ราชรรษี** ผู้ที่มีฐานะและควาเป็นอยู่ตามพื้นดินธรรมดา

๔. มหาฤาษี เรียกว่า **มหรรษี** ผู้ที่มีภูมิปัญญาคาถาอาคมและบารมีสูง

รวมทั้ง ๔ ประเภท ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ก็ล้วนแล้วการมุ่งมั่นและความตั้งใจในการปฏิบัติได้เท่าใดผลรับก็จะช่วยส่งผลอันประเสริฐ ที่จะได้บังเกิดขึ้นมา ก็เนื่องจากการบำเพ็ญตบะบารมี มากน้อยเพียงใด

แต่ในทางตำราชาวจีน เขามักเรียกพระฤาษีว่า **"เซียนเหย่งเซียนเต๋า"** ซึ่งสามารถที่จะตีความได้ว่าเป็นผู้ซึ่งไม่มีการตาย และในการจัดแบ่งชั้นของทางชาวจีน ก็ยังจัดแยกออกไปอีก ๕ พวกด้วยกัน

๑. กุ้ยเซียน แปลว่า **เปรตฤาษี** จะเที่ยวเร่ร่อนไปเหมือนกับสัมภเวสีหรืออสูรกาย

๒. ตี้เซียน แปลว่า **ภูมิฤาษี** อาศัยอยู่ตามหลืบ ตามซอกเขา และในถ้ำต่าง ๆ ทั่วไป

๓. เหย่งเซียน แปลว่า **นรฤาษี** มักจะอาศัยจำศีลภาวนาบำเพ็ญตบะอยู่ในหมู่มนุษย์

๔. เซียนเซียน แปลว่า **บุรุษฤาษี** ก็ไม่มีที่อยู่ที่อาศัยเป็นหลักแหล่งมักจะเที่ยวไปในอากาศ

๕. เถียนเซียน แปลว่า **เทพฤาษี** ส่วนใหญ่มักจะบำเพ็ญตบะอยู่โดยรบ ๆ เขาพระสุเมรุ

สำหรับตามชั้นของพระฤาษีตามคำที่ใช้เรียกกัน ก็ยังมีการแยกระดับออกไปอีก มีความจำเป็น และความสำคัญยิ่งที่จะต้องอธิบาย และก็หวังว่าคงจะต้องเป็นประโยชน์อย่างแน่นอน ก็คือ รายชื่อของพระฤาษีที่ได้แบ่งแยกออกไป ๘ อย่าง ดังนี้อีก

๑. สิทธา	**๒. โยคี**	**๓. มุนี**	**๔. ดาบส**
๕. ชฎิล	**๖. นักสิทธิ์**	**๗. นักพรต**	**๘. พราหมณ์**

รวมแล้วทั้ง ๘ นามนี้ เมื่อจะนำเอาเข้ามารวมกันแล้วผลที่ปรากฏแน่ชัดออกมาก็คือ ผู้ทรงศีล ผู้ที่มีความมุ่งหวังตั้งใจบำเพ็ญเพียรในตบะบารมีมุ่งหวังด้วยความสำเร็จด้วยกันทั้งนั้น และในคำที่เรียกว่าสำเร็จนี้ บางทีก็อาจจะมีความสงสัยกันอีก คือ ถ้าหากว่าเป็นการสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายในพระโสดาบัน หรือโสดาปัตติผล ก็จะต้องมีทิพยญาณ และจักษุญาณอยู่ในชั้นแต่ละชั้น ก็จะได้มีสิทธิ์มีโอกาสที่จะได้ขึ้นไปเกิดบนพรหมโลก เป็นพระพรหมที่แสนสุขหมดสิ้นทุกข์ไปจากโลกภายนอก และถึงกระนั้นเมื่อได้ขึ้นไปเกิดในพรหมโลกเป็นพระพรหมได้สำเร็จแล้ว ก็ยังจะต้องบำเพ็ญตบะต่อไปอีกเพื่อที่จะให้ชั้นภูมิของตนในการปฏิบัตินั้นสูงขึ้นไปอีก

ในบรรดาองค์พระฤาษีที่มีชื่อเรียกที่แยกกันออกไป ก็จะเห็นพอจะมีความหมายที่แตกต่างกันออกไปอีก

๑. พระสิทธา แปลว่า พระฤาษีประเภทที่มีคุณธรรมวิเศษ อันมีหลักฐานมั่นคง สถิตสถานมีวิมานอยู่ตามเทือก

เขาและถ้ำ ตามแต่ว่าจะเห็นความสะดวกสบายอยู่ในระหว่างพระอาทิตย์ลงมาสู่พื้นดินแห่งโลกมนุษย์โดยกำหนด ซึ่งก็นับกันได้ว่าเป็นพระฤาษีที่มีเกรดเข้าขั้นจำพวกหนึ่งเหมือนกัน

๒. พระโยคี แปลว่า เป็นผู้ที่มีความสำเร็จหรือกำลังจะเริ่มต้นในการศึกษาสังโยคในด้านของหลักวิชาโยคะกรรม มักจะมีการเที่ยวทรมานตนอยู่ตามป่า เขา และถ้ำโดยทั่ว ๆ ไป

๓. พระมุนี แปลว่า ในกลุ่มของพราหมณ์จำพวกหนึ่งผู้ที่มีปัญญาและความรู้ในชั้นสูงที่มีความเพียรพยายามในการบำเพ็ญตบะ จนกระทั่งได้บังเกิดความสำเร็จในผลแห่งธรรมที่เป็นประโยชน์แก่ตน

๔. พระดาบส แปลว่า ผู้ที่บำเพ็ญตนสร้างบารมีหมายมุ่งอยู่ในตบะธรรมที่จะช่วยให้เผาผลาญกองสรรพกิเลสให้หมดสิ้นไป มุ่งมั่นแต่ในการทรมานกาย และจิตใจเพื่อหวังโลกุตตรสุขเป็นผล

๕. พระชฎิล แปลว่า นักพรตจำพวกหนึ่ง ชอบเกล้ามุ่นมวยผลเป็นรูปชฎา และยังแถมไว้หนวดเคราย าวรุงรัง นุ่งห่มรุ่มร่าม ไม่รักในความสวย ความงาม ชอบเป็นพราหมณ์อยู่แต่ในป่า

๖. พระนักสิทธิ์ แปลว่า เป็นผู้ทรงศีลกึ่งมนุษย์และกึ่งเทพ หรือกึ่งเทวดา มักจะมีความรักในความเที่ยงธรรม และชอบนิยมในความบริสุทธิ์เป็นอย่างมาก ชอบช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนมีสถานที่อยู่อาศัยในระหว่างกลางอากาศในจำนวนเป็นแสนเป็นล้านเลยที่เดียว

๗. พระนักพรต แปลว่า เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด บำเพ็ญตบะสร้างบารมีเป็นนิจมีสถานถิ่นที่อยู่ตามป่าลึก ๆ และซอกเขาหรือในถ้ำ พวกนี้ก็มีเป็นจำนวนแสนเละล้าน

๘. พราหมณ์ แปลว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระฤาษีเหมือนกัน ในการกระทำและการปฏิบัติบูชาพร้อมทั้งการบำเพ็ญตบะสร้างบารมีอย่างมุ่งมั่น เป็นผู้ที่บังเกิดความสำเร็จและกำลังที่จะออกปฏิบัติการช่วยเหลือมวลมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป สถานที่สถิตส่วนใหญ่มักจะอยู่ชุมนุมกันตามเทวสถานต่าง ๆ เมื่อมีผู้ใดไปเชิญก็จะออกทำพิธีได้ทันที หลังจากหมดภารกิจแล้วก็จะกลับเข้าจำศีลภาวนาต่อไป

นอกจากนั้นยังมีพระฤาษีพวกพิเศษอยู่อีกจำพวกหนึ่งที่ไม่เข้ากลุ่มเข้าพวก และจะนับเข้าไปรวมกันก็ไม่ได้ นั่นก็คือ **พระฤาษีกศป**

สำหรับพระฤาษีกศปนั้น ในบางพวกเขาก็เรียกกันว่า ผี และบางพวกก็มีฐานะต่ำกว่าอสูร และรากษสเสียด้วยซ้ำไป สรุปแล้วว่า พระฤาษีจำพวกนี้องค์พระพรหมท่านได้ทรงสร้างขึ้นมาพร้อม ๆ กับพวกอสูร ภายในยุคของพระปชาบดีก็ไดสืบเชื้อสายของพระฤาษีกศปขึ้นมาด้วยองค์หนึ่ง ดังนั้นพระฤาษีกศปและพระฤาษีชฎิล จึงมีความคล้ายคลึงกัน และใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการปฏิบัติ และการแต่งกาย การถือศีลบำเพ็ญตบะก็มีความเป็นอยู่ในแนวเดียวกัน แต่ในหลักแท้จริงแล้วจะต้องมีฐานะสูงกว่าถึงขั้น เป็นเทพฤาษีเกล้าผมมุ่นเกศหรือบางองค์ก็โพกผ้าสูงขึ้นไปเหมือนอย่างกับชฎา นุ่งห่มด้วย ผ้าโขมพัตถ์ (ผ้าขาวบริสุทธิ์เนื้ออย่างดี) มีลูกประคำคล้องคอ มีสร้อยนวมและทองกร ผิวกายขาวผ่องบริสุทธิ์ ถือไม้เท้าคด ๆ งอ ๆ เมื่อมองดูกันให้ชัด ๆ แล้ว ก็เหมือนกันกับพระศิวะหรือพระอิศวรผู้เป็นเจ้า แล้วอย่างนี้ตามที่ใครต่อใครพากันเรียกว่าผีได้อย่างไรกัน ไม่เห็นว่าจะมีความถูกต้องกันตรงไหนเลยสักอย่าง และเมื่อแยกรายชื่อของพระฤาษีออกไปอีก ๗ พระองค์ที่อยู่ในกลุ่มของทศฤาษี

๑. พระฤาษีโคดม **๒. พระฤาษีภรัทวาช**

๓. พระฤาษีวิศวามิตร **๔. พระฤาษีชมทัศนี**

๕. พระฤาษีวิสิษฐ์ **๖. พระฤาษีกศป**

๗. พระฤาษีอัตริ

ครบทั้ง ๗ องค์

แต่สำหรับในคัมภีร์ มหาภารตะ ชื่อจะเพี้ยนกันออกไปอีกอย่างหนึ่ง แต่ว่าถ้าจะคิดเป็นความหมายกันจริง ๆแล้ว ก็พอจะเทียบกันได้และก็มีความคล้ายคลึงกันดังนี้ คือ

๑. พระฤาษีโมรีจิ **๒. พระฤาษีอัตริ**

๓. พระฤาษีอังคีรส **๔. พระฤาษีปุลัสตยะ**

๕. พระฤาษีปุลหะ **๖. พระฤาษีกรตุ**

๗. พระฤาษีวสิษฐ์

ก็คงจะเพี้ยนไปไม่มากนัก และคัมภีร์มหาภารตะก็ยังได้เติมเข้าไปอีกถึง ๓ องค์ด้วยกัน รวมทั้งหมดเป็น ๑๐ องค์ เรียกตามภาษาว่า **ทศฤาษี** ดังต่อไปนี้คือ

๑. พระฤาษีทักษะปชาบดี หรือพระฤาษีประเจตัส

๒. พระฤาษีนารถ หรือพระฤาษีนารอด

๓. พระฤาษีภฤคุ

รวม ๓ องค์ ตามรายชื่อรวมของพระฤาษีชุดนี้เรียกว่า **สัปตฤาษี** ถ้าสังเกตก็จะเห็นเป็นประจำในเวลากลางคืน และก็ทุกๆ คืน ถ้ายังไม่เคยเห็นหรือว่าไม่เคยได้สังเกต
ก็ให้มองดูบนท้องฟ้าในเวลากลางคืนก็จะมองเห็นตามลักษณะของ
กลุ่มดาวนี้คือ **ดาวจระเข้** หรือที่ชาวฝรั่งเรียกกันว่า **ดาวหมีใหญ่** อันคำว่า ดาวจระเข้นี้ทางภาษาสันสกฤตเรียกกันว่า **ดาวฤกษ์** (แปลว่าหมีตรงกัน)

แต่โดยเฉพาะเรื่องราวของพระฤาษี ก็มิได้มีอยู่แต่เพียงเท่านี้ ยังมีประวัติความเป็นมา และเป็นไปอยู่อย่างมากมาย และเกี่ยวกับในพิธีการที่มีความจำเป็นต้องอัญเชิญพระฤาษี ก็มักจะมีผู้ที่นิยมเรียกรวมกันอยู่โดยทั่วไปว่า **" องค์พระฤาษีทั้งร้อยแปด "** เพื่อที่จะเรียกรวมกันให้เป็นคำสะดวกปาก ก็จะแปลความหมายที่เรียกกันว่าร้อยแปดนั้นทั้งหมดหรือว่าทั่วไป แต่โดยเฉพาะที่แท้จริงแล้วมิได้อยู่เพียงเท่านั้น เมื่อได้รับความตามเจตนาทั้งหมดอย่างถูกต้อง และครบถ้วนกันจริงๆแล้ว มีอยู่ตั้งหลายล้านหลายโกฏิองค์

อาทิ ในพรหมโลก ที่จะเรียกกันว่า **พระพรหมฤาษี** นี่ก็มีเป็นโกฏิล้านองค์เข้าไปแล้ว และยังรองลงมาในชั้นเทพในเทวโลกที่เรียกกันว่า **พระฤาษีชั้นเทพ** ก็มีอยู่ไม่น้อยหลายร้อยล้านและหลายร้อยโกฏิ มีอยู่มากมายเหมือนกัน และนอกนั้นก็ยังเป็นชั้นดิน คือ มนุษย์ รากษส และอสูร ที่บำเพ็ญตบะ ก็ยังมีอยู่อีกมากมายด้วยกันถ้าหากจะเรียงลำดับชื่อด้วยกันทั้งหมดให้ครบถ้วนกันอย่างจริง ๆ แล้วอย่าว่าแต่มนุษย์หรือว่าเพียงแค่วันเดียวเลย ต่อให้เทวดาลงมาอ่านรายชื่อเป็นเดือนก็ไม่มีทางที่จะสิ้นสุดครบถ้วนตามวงการของพระฤาษีตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

ดังนั้นในการทำพิธีต่าง ๆ จึงต้องเรียกแต่เฉพาะชื่อที่รู้จัก เหลือนอกนั้นก็จะต้องใช้คำแทนว่า **พระฤาษีร้อยแปด** ก็เท่ากับว่าเราได้เชิญหมดทั้งสามโลกอย่างสมบูรณ์

และนับจากนี้เป็นต้นไป ก็จะนับและลำดับชื่อโดยย่อ ๆ ในส่วนหนึ่งของพระฤาษีในองค์ที่มีความสำคัญให้ครบถ้วนทุกชั้นเป็นตัวอย่าง เพื่อจะให้ท่านทั้งหลายได้นำเอาไปใช้เรียก และเชิญในพิธีการต่าง ๆ ด้วยทั่วไปทั้ง ๓ โลก ๓ ชั้น และทุก ๆ ชั้น ที่จะแบ่งแยกออกไปดังต่อไปนี้

พระฤาษีในชั้นพรหม

ดังมีรายนาม เช่น

๑. พระฤาษีพรหมเมศร์ **๒. พระฤาษีพรพมมา**

๓. พระฤาษีพรหมมุนี **๔. พระฤาษีพรหมนาถ**

๕. พระฤาษีพรหมประทาน **๖. พระฤาษีพรหมนิมิตร**

เช่นนี้เป็นต้น

พระฤาษีในชั้นเทพ

ดังมีรายนาม เช่น

๑. พระฤาษีปรมโกฏิ **๒. พระฤาษีประลัยโกฏิ**

๓. พระฤาษีเพชรหลูกัณฑ์ **๔. พระฤาษีนารายณ์**

๕. พระฤาษีนารอด **๖. พระฤาษีทุรวาส**

๗. พระฤาษีหน้าวัว

เป็นต้น

พระฤาษีในชั้นดิน

ดังมีรายนาม เช่น

๑. พระฤาษีโกเมท **๒. พระฤาษีสัตบุตร**

๓. พระฤาษีสัตบงกต

เป็นต้น

พระฤาษีในชั้นอสูร

ดังมีรายนาม เช่น

๑. พระฤาษีท้าวคิรีเนศร์ **๒. พระฤาษีท้าวเวสสุวัน**

๓. พระฤาษีท้าวหัศกัณฑ์ **๔. พระฤาษีท้าวหิรัญตยักษ์**

๕. พระฤาษีพิลาภ **๖. พระฤาษีอนันตยักษ์**

๗. พระฤาษีวาณุราช

ในเมื่อรวมพระฤาษีในชั้นรากษส คนธรรพ์ เข้าไปแล้วยังมีอยู่อีกมากมาย ถ้าหากว่าจะลำดับไปก็จะไม่น่าดูเท่าใดนัก จึงขอใช้ประกาศแทนชื่อที่เรียกว่า พระฤาษีทั้งร้อยแปด ก็จะต้องถึงกันหมด

นิคมวจนะ

ในการจัดงานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิตอุโบสถวัดราษฎร์ประคองธรรมในครั้งนี้ คณะผู้จัดทำในแผนกจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดงาน ให้เป็นผู้ดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับแจกคณะกรรมการในงาน เช่นเดียวกับทุก ๆ วัดที่ได้จัดงานมาแล้ว เพื่อรวบรวมรายชื่อคณะกรรมการจัดงานทั้งหมด จัดแบ่งหน้าที่แต่ละแผนกให้รู้จักหน้าที่ปฏิบัติงาน เพราะว่าการจัดงานปิดทองฝังลูกนิมิตนั้นถือได้ว่าเป็นงานที่ยิ่งใหญ่งานหนึ่ง เป็นการรวบรวม แล้วนำมาจารึกไว้เพื่อเป็นคุณค่าแก่การจดจำต่อไปในภายหน้า

การจัดงานในครั้งนี้จะสำเร็จเรียบร้อยลงได้ก็ต้องอาศัย กำลังกาย กำลังทรัพย์ จากสาธุชนทั้งหลาย และต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มาร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ในครั้งนี้ ด้วยความตั้งใจ และเสียสละ ดังพระพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า **สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี** ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุข

ท้ายที่สุดนี้ หากการพิมพ์ชื่อ - สกุล และตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านคณะกรรมการ และคณะเจ้าภาพท่านใดขาดตกบกพร่อง หรือความผิดพลาดอันใดพึงมีในการจัดทำหนังสือนี้ คณะผู้จัดทำต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย คณะผู้จัดทำรู้สึกซาบซึ้งในกุศลเจตนาของทุกท่าน จึงขออนุโมทนาสาธุการ ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย รวมทั้งบุญกุศลที่ท่านได้ทำมา และตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อให้งานดำเนินไปโดยสัมฤทธิผล จงรวมกันเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลอภิบาลคุ้มครอง พิทักษ์รักษาทุกท่านให้มีความสุขเกษมศานต์ตราบกาลนิรันดร

คณะผู้จัดทำหนังสืออนุสรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ
พระเดชพระคุณเจ้าประคุณสมเด็จ ฯ ทุกรูป
พระมหาเถรานุเถระ
เจ้าคณะพระสังฆาธิการ
และเพื่อนสหธรรมิก

ขออนุโมทนาขอบคุณ
ต่อญาติโยมสาธุชนทุกท่าน
ที่ได้กรุณาสละกำลังกาย กำลังทรัพย์
ร่วมเป็นเจ้าภาพในงานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต
ให้ดำเนินมาด้วยความเรียบร้อยดีโดยลำดับ

พระครูธรรมธรวิทยา มหาวีโร
เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ประคองธรรม
และคณะศิษยานุศิษย์

พิมพ์ที่ :

ปิ่นมณีการพิมพ์ 61/30 หมู่ 6 บางใหญ่ซิตี้ ถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี

ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140

โทร./แฟ็กซ์ : 0-2595-0911, 0-2595-0938